

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
Національний університет «Запорізька політехніка»

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ**  
**ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**  
з дисципліни «Страхові послуги» для здобувачів вищої  
освіти за освітнім ступенем бакалавр зі спеціальності  
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»  
денної та заочної форм навчання

2019

Методичні вказівки для самостійної роботи студентів з дисципліни «Страхові послуги» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавр зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної та заочної форм навчання /Укладач: В.Г. Бабенко-Левада, - Запоріжжя: НУ «ЗП», 2019. – 78 с.

Укладач: к.е.н., доцент В.Г. Бабенко-Левада

Рецензент: перший проректор, д.е.н., професор  
В.Г.Прушківський,

Відповідальний за випуск: к.е.н., доцент С.В.Шарова

Затверджено  
на засіданні кафедри  
«Фінанси, банківська справа та страхування»  
Протокол № 1 від 27.08.2019р.

Рекомендовано  
до видання НМК ФЕУ  
Протокол № 22 від 25.09. 2019 р.

## ЗМІСТ

|                                                                                                 |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни                                         | 4  |
| <i>Тема 1. Предмет і метод дисципліни «Страхові послуги»</i>                                    | 11 |
| <i>Тема 2. Теоретичні опори розвитку ринку страхових послуг</i>                                 | 14 |
| <i>Тема 3. Анатомія договору страхування та його елементи</i>                                   | 20 |
| <i>Тема 4. Страхові накопичувальні послуги</i>                                                  | 23 |
| <i>Тема 5. Страхові послуги у разі нещасних випадків</i>                                        | 29 |
| <i>Тема 6. Страхові медичні послуги</i>                                                         | 36 |
| <i>Тема 7. Страхові послуги у майновому секторі домогосподарства</i>                            | 40 |
| <i>Тема 8. Страхові автотранспортні послуги</i>                                                 | 50 |
| <i>Тема 9. Страхові послуги у підприємницькій діяльності</i>                                    | 58 |
| <i>Тема 10. Страхові послуги у банківництві</i>                                                 | 63 |
| <i>Тема 11. Актуальні галузеві види страхових послуг та їх специфіка</i>                        | 70 |
| <i>Тема 12. Страхові послуги за кордоном та в Україні: організація, механізми і перспективи</i> | 74 |
| Рекомендована література                                                                        | 76 |

## ***МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ***

Самостійна робота є невід'ємною частиною навчального процесу і основою пізнавальної діяльності студента. Метою методичних вказівок є конкретизація самостійної роботи студента для всебічного підвищення рівня знань, раціоналізації процесів підготовки, виконання і захисту самостійної роботи, єдності навчання та науково-дослідної роботи.

Освоєння курсу відповідно до програми передбачає самостійне опрацювання студентом літературних джерел, вивчення теоретичних питань тем, виконання практичних завдань і написання рефератів.

Навчальні завдання за кожною темою містять перелік питань, літературних джерел і практичних завдань.

Викладач курсу спрямовує і контролює самостійну роботу студента, встановлює час консультацій та термін виконання самостійної роботи за кожною темою курсу.

Практичні завдання студент виконує в окремому зошиті.

З метою поглибленого вивчення теоретичного і практичного матеріалу студент пише реферат.

Підготовка реферату — один з етапів вивчення курсу «Страхові послуги». Його метою є розширення і поглиблення теоретичних знань та практичних навичок аналітичної роботи з певної теми на основі самостійного узагальнення зібраного матеріалу.

Реферат виконується студентами магістратури денної та вечірньої форм навчання і є результатом самостійного дослідження з обраної теми.

При написанні реферату студент повинен показати вміння користуватися нормативними документами, літературними джерелами, узагальнювати матеріали, формулювати обґрунтовані висновки і пропозиції.

Підготовка реферату включає такі етапи: вибір теми; визначення завдань дослідження та складання плану реферату; підбір літературних джерел і фактичного матеріалу; написання та оформлення реферату.

Реферат складається із вступу, кількох розділів, висновків, списку використаної літератури і додатків. План реферату повинен передбачати послідовний взаємопов'язаний виклад матеріалу і відображати його зміст. При написанні реферату обов'язково використовується фактична інформація базового підприємства, де студент працює або проходить практику. Використані матеріали наводяться як в тексті реферату, так і в додатках.

Реферат повинен містити критичну оцінку літературних джерел, практичного та теоретичного досвіду проведення стратегічного аналізу і характеризувати самостійну роботу майбутніх магістрів з методики і техніки проведення стратегічного аналізу виробничої та інвестиційної діяльності, прогнозування фінансових показників підприємства та ін.

Загальний обсяг реферату не повинен перевищувати 15—20 сторінок (без додатків і списку літератури).

Підготовлений реферат може мати приблизно таку структуру.

Вступ (1—2 стор.).

Загальнотеоретичний розділ (3—4 стор.).

Розділ з оцінки аналітичних методів (4—5 стор.).

Розділ з практичного використання аналітичних методів відповідно до стратегії розвитку підприємства (5—6 стор.).

Висновки (2—4 стор.).

Список використаної літератури.

Додатки.

У вступі слід обґрунтувати вибір теми, її актуальність та наукову новизну проведених досліджень, визначити об'єкти дослідження.

У загальнотеоретичному розділі розкриваються теоретичні та практичні аспекти теми реферату, законодавче та нормативне забезпечення аналізованих проблем.

У розділі з оцінки аналітичних методів відповідно до теми реферату критично оцінюються існуючі аналітичні методи, методики, літературні джерела.

В розділі щодо практичного використання аналітичних методів розкривається можливість використання рекомендованих студентом методів прогнозування відповідно до стратегії розвитку підприємства. В цьому розділі розробки і пропозиції доцільно обґрунтувати розрахунками, графіками та схемами.

У висновках слід викласти самостійні узагальнення і пропозиції, які послідовно відображають результати дослідження студентом даної теми.

Список використаної літератури містить лише ті джерела, які були безпосередньо використані при написанні реферату. При складанні списку літератури слід дотримуватися такої послідовності:

1. Закони України.
2. Укази Президента України.
3. Постанови Верховної Ради України.
4. Постанови, декрети, рішення Кабінету Міністрів України.
5. Інструктивні матеріали міністерств і відомств.
6. Монографії, наукові праці, статті, навчальна література.
7. Матеріали базового підприємства або галузі.

У переліку літературних джерел законодавчі та нормативні матеріали розташовуються у хронологічному порядку, монографії, статті та ін. — в алфавітному порядку за прізвищем автора.

В додатках до реферату містяться використані студентом при розробці даної теми первинні документи, звітні форми, графіки та інші матеріали, які роблять результати дослідження більш наочними.

## **ПІДБІР ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ І ФАКТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ**

Підбір та вивчення літератури є процесом творчого засвоєння питань, поставлених в рефераті. Вивчати літературні джерела слід починаючи від популярних і до монографій, наукових статей та ін. Доцільно спочатку опрацьовувати підручники, навчальні посібники, а потім нормативно-законодавчі документи, теоретичні розробки, статті.

В процесі роботи над літературними джерелами необхідно виділити основне у прочитаному, ретельно розібратися у термінології, записати питання, які виникають під час роботи з літературою.

Для написання реферату слід використовувати фактичний матеріал базового підприємства, а також статистичні дані. Характер і обсяг такої інформації залежить від теми. Наприклад, якщо тема обмежується вузьким переліком питань, то для її розкриття

необхідна інформація, яка деталізує дослідження. Тому до початку збирання фактичного матеріалу доцільно визначити перелік необхідних показників, джерела інформації, послідовність збирання даних. Зібраний практичний матеріал слід систематизувати з використанням статистичних та економіко-математичних методів (середні величини, індекси, ряди динаміки, групування та ін.)

## НАПИСАННЯ І ОФОРМЛЕННЯ РЕФЕРАТУ

Написання реферату передбачає кілька послідовних етапів. На початковому етапі відбирається і систематизується матеріал для підготовки роботи згідно з планом.

Потім формулюються висновки і рекомендації, які впливають з основного змісту реферату, оцінюється можливість їх використання в практичній діяльності підприємств.

На наступному етапі уточнюються окремі питання, остаточно формулюються висновки і пропозиції.

На завершальному етапі зібраний матеріал підлягає літературній обробці і оформленню.

Реферат має складатися з текстової частини та відповідних графіків, схем, таблиць, формул, статистичних і фактичних даних.

На титульному аркуші зазначається міністерство, офіційна назва університету, кафедри, прізвище, ім'я та по батькові студента, назва реферату. Нижче вказується керівник теми (вчений ступінь, посада), а внизу титульної сторінки — місто і рік.

На другій сторінці наводиться план реферату, який відображає його структуру (глави (розділи), параграфи) із зазначенням сторінок їх розміщення.

Текст реферату пишеться на одній сторінці аркуша з дотриманням таких вимог: зліва поле шириною 3,5 см, справа — 1 см, зверху і знизу — по 2 см. Усі сторінки роботи нумеруються у правій верхній частині арабськими цифрами. Загальна нумерація починається з титульного аркуша, але порядковий номер на ньому не ставиться. Кожна структурна частина (план, вступ, розділи, список літератури, додатки) починається з нової сторінки.

В текстовій частині і додатках умовні позначки, малюнки, схеми, графіки повинні відповідати діючим стандартам.

Глави (розділи) нумеруються послідовно. Параграфи нумеруються за кожною главою (розділом) окремо. За наявності підрозділів їх нумерують за кожним параграфом окремо. Наприклад: 1.1.1. — перша цифра — це номер глави (розділу), друга — параграф цієї глави, третя — підрозділ параграфу.

В тексті реферату повинні міститися посилання на літературні джерела, наведений цифровий матеріал, додатки. При посиланні на літературні джерела в квадратних дужках вказують порядковий номер за списком використаної літератури, наприклад [18]. При наведенні в тексті цитат, в кінці них після лапок ставиться порядковий номер літературного джерела і номер сторінки, на якій розміщена цитата, наприклад [12, с. 30].

Рисунки розміщують відразу після посилання на них у тексті і нумерують послідовно в межах глави (розділу) арабськими цифрами, наприклад рис. 2.5, де перша цифра — це номер глави (розділу), а друга — порядковий номер рисунка.

Таблиці також розміщують відразу після посилання на них у тексті. Вони повинні бути простими і зрозумілими. Нумеруються таблиці послідовно в межах глави (розділу), причому номер розміщується праворуч над заголовком разом із словом «Таблиця», наприклад таблиця 2.3. Одиниці виміру в таблицях наводяться згідно із стандартом.

При використанні в тексті формул обов'язково вказується значення символів.

Наприклад:

$$P = \frac{\Pi}{A}, \quad (1.1)$$

де  $P$  — рентабельність активів;

$\Pi$  — прибуток за період, який аналізується;

$A$  — вартість активів.

Формули нумеруються послідовно в межах глави (розділу), наприклад (1.1). Перша цифра вказує главу (розділ), друга — порядковий номер формули.

Формою контролю самостійної роботи є перевірка підготовлених завдань, рефератів і співбесіда. За їх результатами викладач виставляє оцінку за виконану самостійну роботу з курсу «Стратегічний аналіз» згідно з існуючим положенням за чотирибальною системою як середню за опрацьовані питання і практичні завдання.

### КРИТЕРІЇ ОЦІНОК

*«Відмінно»* — самостійна робота виконана в повному обсязі даного завдання. Виконана практична частина завдання свідчить про вміле, правильне і творче застосування теоретичних знань, використання міжпредметних зв'язків при вирішенні конкретних завдань.

Виконана робота демонструє вміння робити правильні розрахунки, складати правильні таблиці та формулювати самостійні висновки. Завдання самостійної роботи виконані з обґрунтуванням послідовності їх здійснення, мають логічне завершення. Відповідь викладена на папері послідовно з дотриманням правил культури писемного ділового мовлення.

*«Добре»* — самостійна робота виконана в повному обсязі даного завдання, але має незначні помилки, що не порушують суті роботи. Практична частина роботи свідчить про вміле і правильне застосування теоретичних знань, доцільне використання міжпредметних зв'язків при його вирішенні. Виконане самостійно завдання демонструє вміння робити правильні розрахунки, з незначними неточностями, які не впливають істотно на результат роботи, правильно складати таблиці (допускаються 1—2 арифметичні помилки). Відповідь викладена на папері з дотриманням правил культури писемного ділового мовлення.

*«Задовільно»* — самостійна робота в основному виконана. Теоретичних знань недостатньо для вмілого і творчого застосування їх при виконанні завдання, при використанні

міжпредметних зв'язків. Допущені помилки у розрахунках, порушена логіка, послідовність у виконанні роботи. Робота має незавершений висновок. Відповідь викладена на папері з незначними порушеннями правил культури писемного мовлення.

«Незадовільно» — самостійна робота виконана з грубими помилками, демонструє незнання більшої частини програмного матеріалу. Допущені істотні помилки в розрахунках, таблицях і записах, порушена логіка та послідовність у виконанні роботи. Висновок відсутній або сформульований неправильно.

## **ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ І МЕТОД ДИСЦИПЛІНИ «СТРАХОВІ ПОСЛУГИ»**

### ***Тестові завдання***

*1. Основними страховими послугами, у/о надаються страховими компаніями України є:*

- а) послуги, пов'язані з кредитуванням суб'єктів підприємницької діяльності;
- б) послуги, пов'язані з посередницькою діяльністю зі страхування;
- в) послуги обов'язкового та добровільного страхування;
- г) послуги, пов'язані з купівлею-продажем цінних паперів;
- д) послуги, пов'язані з інвестиційною діяльністю.

*2. Страховик, реалізуючи страхову послугу бере на себе обсяг відповідальності перед:*

- а) страхувальником або вигодонабувачем;
- б) посередником на фінансовому ринку;
- в) фізичною або юридичною особою суб'єктом підприємницької діяльності;
- г) державою;
- д) страховими агентами та брокерами.

*3. Основноположними шканами розвитку ринку страхових послуг слід вважати:*

- а) Закон грошового обігу;
- б) Закон ринкової вартості;
- в) Закон попиту та пропозиції;

- г) Закони вартості та конкуренції;
- д) Закон попиту.

4. До принципів функціонування ринку страхових послуг належать:

- а) надійність і гарантія страхового захисту;
- б) стабільність;
- в) демонополізація ринку страхових послуг;
- г) страховий інтерес;
- д) співстрахування та перестрахування.

5. Рівень розвитку ринку страхових послуг характеризується за допомогою показників:

- а) виробничої діяльності підприємства;
- б) конкурентоспроможності;
- в) суми страхових премій та виплат;
- г) страхові платежі та виплати на душу населення;
- д) обсяг сплачених статутних фондів.

6. Основною умовою інтенсивного розвитку ринку страхових послуг в Україні є:

- а) підвищення податкової культури серед громадян;
- б) залучення довгострокових фінансових ресурсів, що формуються у сфері інвестування та їх трансформацію в реальний сектор економіки;
- в) прискорення мобілізації капіталу компаній;
- г) формування кадрового потенціалу для підприємницької діяльності
- д) використання страхування як дієвого інструменту мінімізації ризиків в усіх сферах суспільного життя.

7. Мінімальний розмір статутного фонду страховика, який займається видами страхування іншими, ніж страхування життя, встановлюється в сумі, еквівалентній:

- а) 5 млн. євро за валютним обмінним курсом валюти України;
- б) 1 млн. євро за валютним обмінним курсом валюти України;
- в) 1,5 млн. євро за валютним обмінним курсом валюти України;
- г) 2 млн. євро за валютним обмінним курсом валюти України.

8. Мінімальний розмір статутного фонду страховика, який займається страхуванням життя, встановлюється в сумі, еквівалентній:

- а) 5 млн. євро за валютним обмінним курсом валюти України;
- б) 1 млн. євро за валютним обмінним курсом валюти України;
- в) 1,5 млн. євро за валютним обмінним курсом валюти України;

г) 2 млн. євро за валютним обмінним курсом валюти України.

*9. До послуги з особистих видів страхування належать:*

- а) страхування майна юридичних та фізичних осіб;
- б) страхування сільськогосподарських ризиків;
- в) медичне та пенсійне страхування;
- г) страхування фінансово-кредитних ризиків.

*10. До послуги із загальних (ризикованих) видів страхування належать:*

- а) медичне та пенсійне страхування;
- б) страхування життя та його види;
- в) страхування від нещасних випадків;
- г) страхування підприємницьких та технічних ризиків.

*11. Державне регулювання страхової діяльності в Україні обумовлене наступними причинами:*

- а) розвиток науково-технічного прогресу спричиняє появу нових ризиків, які несуть загрозу для оточуючого середовища;
- б) функціонування ринку страхових послуг в межах законодавчого поля вимагає прозорості дій страховика та доступу його до достовірної й повної інформації про страхувальника;
- в) залучення довгострокових фінансових ресурсів, що формуються у сфері інвестування та їх трансформацію в реальний сектор економіки;
- г) система надання страхових послуг страховими компаніями має бути регламентована та забезпечена відповідними гарантіями щодо виконання своїх обов'язків страховиком у разі настання страхового випадку.

*12. Центральним органом виконавчої влади, що здійснює правове регулювання страхової діяльності є*

- а) Державна служба України з питань, регуляторної політики і розвитку підприємництва;
- б) Кабінет Міністрів України
- в) Департамент страхового нагляду;
- г) Антимонопольний комітет.

*13. Наглядовим органом за страховою діяльністю в Україні є:*

- а) Міністерство фінансів України;
- б) Державна податкова служба України;
- в) Національний банк України;
- г) Національна комісія з цінних паперів і фондового ринку.

14. Державна служба України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва здійснює регулюючу функцію, яка полягає у:

- а) валютному регулюванні;
- б) податковому регулюванні;
- в) здійсненні нагляду за акціонерними товариствами;
- г) здійсненні регуляторної діяльності на ринку страхових послуг.

15. Фінансово-економічне регулювання страхової діяльності проводиться заради:

- а) координації дій між страховими організаціями, страховими брокерами, страхувальниками і державою в особі органу державного нагляду з питань ліцензування й контролю за діяльністю на страховому ринку;
- б) формування значних фінансових ресурсів, які можуть бути трансформовані в інвестиційний потенціал страхової компанії;
- в) забезпечення громадян і підприємницьких структур гарантіями захисту їхніх майнових інтересів у разі настання непередбачуваних подій за рахунок системи соціального страхування;
- г) визначення та встановлення науково обґрунтованої величини централізованих страхових резервних фондів страховика з метою оптимізації його діяльності та забезпечення надійності страхових операцій.

## **ТЕМА 2. ТЕОРЕТИЧНІ ОПОРИ РОЗВИТКУ РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ**

### ***Тестові завдання***

1. Забезпечення конкурентоспроможності страхової послуги залежить від:

- а) репутації страхової компанії;
- б) рівня задоволення страхувальників в отриманому страховому захисті;
- в) величини статутного капіталу та суми сформованих технічних резервів.

*2. Основними факторами на першому етапі розробки страхової послуги, що впливають на обсяг страхового попиту, у.є:*

- а) економічне зростання;
- б) рівень страхової культури серед потенційних страхувальників;
- в) формування й зміни індивідуального попиту;
- г) вартість альтернативних механізмів управління ризиками;
- д) інноваційний розвиток.

*3. Основним чинником на першому етапі розробки страхової послуги, який впливає на розмір пропозиції, є:*

- а) інформаційна обізнаність страхувальника щодо пропонованих страхових послуг;
- б) якісні властивості страхових послуг,
- в) рівень страхової культури серед потенційних страхувальників;
- г) кількість потенційних страхувальників та об'єктів страхування;
- д) доходи потенційних страхувальників.

*4. Збалансування попиту і пропозиції на ринку страхових послуг визнані такими принципами:*

- а) ціна страхової послуги має бути адекватною тим ризикам, які покриваються страхуванням;
- б) умови страхування мають бути взаємовигідними з фінансовоекономічної точки зору як для страховика, так і для страхувальника;
- в) для страховика укладання договору страхування має означати повне або часткове задоволення потреб у страховому захисті;
- г) для страхувальника - капіталізацію своєї страхової діяльності.

*5. До факторів, які формують конкурентоспроможність страхової послуги на страховому ринку України, відносять:*

- а) репутацію держави за кордоном;
- б) перелік обмежень у страхових ризиках;
- в) захист інтересів страховиків;
- г) вартість страхової послуги;
- д) збільшення страхових тарифів.

*6. Сутність маркетингової діяльності на ринку страхових послуг по лягає у:*

- а) забезпеченні широкого асортименту страхових послуг у відповідності до існуючих страхових потреб потенційних клієнтів;

- б) розробці та реалізації комплексу взаємопов'язаних й цілеспрямованих заходів, орієнтованих на максимальне залучення фізичних та юридичних осіб до процесу страхування;
- в) формуванні ринкового попиту не лише стосовно конкретних страхових послуг, а взагалі закріплення у суспільній свідомості позитивного іміджу страхової компанії;
- г) забезпеченні рентабельності роботи страхової компанії не лише в цілому, але й за окремими сегментами страхового ринку

*7. Основними завданнями стратегічного маркетингу страхової компанії є:*

- а) ефективне використання маркетингових інструментів у страховій діяльності;
- б) використання різноманітних способів контакту з майбутніми страхувальниками заради формування попиту на страхові послуги;
- в) формування прибутку з кожного виду страхування, на який видана відповідна ліцензія.
- г) забезпечення прибутковості та рентабельності страхової компанії;

*8. Оперативний маркетинг страхової компанії спрямовується на:*

- а) вирішення поточних завдань щодо ефективного просування страхових послуг та розширення страхового поля страховика;
- б) дослідження ринків та клієнтської бази страховика заради виявлення нинішніх та найширше залучення потенційних клієнтів з метою забезпечення прибуткової діяльності страхової компанії;
- в) прогнозування ефективності окремих видів страхових послуг на перспективу;
- г) розробка інноваційних страхових послуг, що відповідали б найвищим ознакам якості та конкурентоспроможності як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках страхових послуг.

*9. Тактичний маркетинг страхової компанії спрямовується на:*

- а) аналіз сучасного стану та визначення шляхів подальшої реалізації страхових послуг;
- б) впровадження раціональних форм реалізації страхових послуг за належного сервісу та реклами;
- в) вирішення короткострокових та середньострокових завдань пов'язаних, з адаптацією страхових послуг страховика до найширших страхових інтересів страхувальників;

г) професійна підготовка та перепідготовка персоналу страхової компанії та страхових посередників.

*10. Стратегічний маркетинг страхової компанії спрямовується на:*

а) дослідження ринків та клієнтської бази страховика заради виявлення та залучення потенційних клієнтів з метою забезпечення прибуткової діяльності страхової компанії;

б) дослідження власного страхового портфеля страхової компанії з метою оптимізації страхових ризиків, які па себе взяв страховик та недопущення зниження його рівня ліквідності та платоспроможності щодо фінансових зобов'язань страхової компанії,

в) розробка та впровадження додаткових супутніх послуг для страхувальників;

г) забезпечення конкурентних переваг страхової компанії у майбутньому.

*11. Прибуток страховика від страхової діяльності це:*

а) прибуток, отриманий страховиком від агентського продажу страхових послуг інших страхових компаній, комісійних за передачу ризиків страховикам у перестраховування, а також проведення робіт з менеджменту ризиків, консультацій;

б) прибуток від розміщення вільних коштів страховиків - на банківських депозитах, в державних цінних паперах та в статутних фондах інших страховиків;

в) прибуток, що обчислюється як різниця між доходами від страхової діяльності та відповідними витратами страховика;

г) прибуток, що обчислюється як різниця між доходами від страхової діяльності та відповідними витратами страховика, крім послуг страхування життя і медичного страхування.

*12. Фізичні чи юридичні особи, що діють від імені та за дорученням страховика відповідно до наданих повноважень, є:*

а) страхувальниками;

б) страховими суспільствами;

в) страховими (перестраховими) брокерами;

г) страховими агентами.

*13. Юридичні чи фізичні особи, зареєстровані у встановленому порядку як підприємці, що здійснюють незалежну посередницьку (діяльність зі страхування від свого імені, є:*

а) страховиками;

- б) страховими агентами;
- в) страховими компаніями;
- г) страховими (перестраховими) брокерами.

*14. Посередницька діяльність страхових агентів, страхових (перестрахових) брокерів спрямована на:*

- а) професійну підготовку та перепідготовку персоналу страхової компанії та страхових посередників;
- б) розробку інноваційних страхових послуг, що відповідали б найвищим ознакам якості та конкурентоспроможності як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках страхових послуг;
- в) поширення та популяризацію страхових послуг серед економічно активних верств населення;
- г) прогнозування ефективності окремих видів страхових послуг на перспективу.

*15. Непрямим страховим посередником на страховому ринку є:*

- а) страховий агент;
- б) аварійні комісари;
- в) страховий брокер;
- г) перестраховий брокер.

*16. Прямим страховим посередником на страховому ринку вважається:*

- а) перестраховий брокер;
- б) аджайстер;
- в) актуарій;
- г) диспашер;
- д) сюрвейтер.

*17. Інноваційна страхова послуга - це:*

- а) комплекс системних заходів, спрямованих на гармонізацію всіх етапів страхового процесу з метою отримання фінансово-економічного й соціально-правового ефекту від страхування;
- б) комплекс маркетингових заходів на ринку страхових послуг;
- в) комплексне дослідження потреб та інтересів потенційних страхувальників у страховому захисті.

*18. На ринку страхових послуг інноваційний процес передбачає:*

- а) зменшення розміру франшизи, що сприяє підвищенню попиту на страхову послугу серед страхувальників;

б) повне виконання страховою компанією своїх зобов'язань щодо виплати страхового відшкодування та страхових сум у відповідності до діючих договорів страхування;

в) поступове формування конкурентоспроможної страхової послуги, яка за своїми кількісними та якісними ознаками буде перевершувати свої аналоги.

19. Реінжиніринг як інноваційний інструмент управління це:

а) розширення ринку страхових послуг, забезпечення більш ефективної взаємодії між страховиком та страхувальником, поширення та популяризація страхових послуг серед економічно активних верств населення;

б) взаємопов'язаний внутрішньофірмовий комплекс управлінських заходів, спрямованих на формування бізнес процесів, які забезпечать необхідний фундамент для структурної організації та управління страхової діяльності;

в) розробка та реалізація комплексу взаємопов'язаних й цілеспрямованих заходів, орієнтованих на максимальне залучення фізичних та юридичних осіб до процесу страхування.

20. Бізнес-процеси страхової компанії включають:

а) здійснення відшкодування збитків;

б) інвестування;

в) кількість основних та додаткових послуг;

г) перелік обмежень у страхових ризиках.

21. Основним напрямком інноваційної діяльності страховика є:

а) швидке, якісне та справедливе урегулювання страхових випадків;

б) визначення собівартості послуги, що надається страховиком;

в) надання комплексного страхового захисту для реальних та потенційних страхувальників.

22. Формування інноваційної діяльності страховика передбачає:

а) математичне обґрунтування необхідних резервних фондів страховика, пропозиції конкретних методів та джерел їх формування;

б) проведення робіт пов'язаних з укладанням та виконанням умов договорів страхування;

в) розробка та провадження на ринок принципово нової страхової послуги, наприклад, страхування космічних туристів;

г) оновлення вже існуючої страхової послуги у відповідності до потреб ринку, наприклад, покриття страхуванням додаткових ризиків за бажанням страхувальників.

*23. В інноваційному процесі основними критеріями якості страхової послуги є:*

- а) розробка та впровадження сучасних технологій;
- б) капіталізація страхової діяльності;
- в) забезпечення автоматизації процесу обліку страхових випадків;
- г) партнерські взаємовідносини між страховиком та страхувальником.

*24. Ключовим завданням інноваційної діяльності страховика є:*

- а) максимальне наближення страхових послуг до існуючих потреб страхувальника у страховому захисті;
- б) швидке, якісне і справедливе врегулювання страхових випадків;
- в) ефективне здійснення заходів, спрямованих на поточне обслуговування за договором страхування.

*25. Оцінювання споживчого попиту на першому етапі розробки страхової послуги передбачає використання методу:*

- а) статистичного вивчення доходів та витрат потенційних клієнтів;
- б) збору та аналізу інформації про кредитора;
- в) оцінки факторів зовнішнього середовища організації;
- г) оцінки ефективності реальних інвестицій.

### **ТЕМА 3. АНАТОМІЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ ТА ЙОГО ЕЛЕМЕНТИ**

#### ***Тестові завдання***

*1. Під страховою угодою слід розуміти:*

- а) договірні відносини між страховиком, страхувальником та третіми особами, які приймають участь у страхуванні;
- б) передача страхувальником за певну плату ризиків страховій компанії;
- в) виконання обов'язків сторонами, які приймають участь у страхуванні;
- г) дії страхувальника у разі настання страхового випадку.

*2. Предметом договору страхування можуть бути майнові інтереси, які не суперечать закону та пов'язані з:*

- а) відшкодуванням шкоди, завданої страхувальником;
- б) правами та обов'язками сторін;
- в) виконанням страховиком своїх зобов'язань перед страхувальником;
- г) укладанням договору добровільного страхування.

*3. Причинами відмови страхової компанії у страховому захисті страхувальнику можуть бути:*

- а) ризик не має ймовірного характеру;
- б) неможливість проведення грошової оцінки збитків, які можуть виникнути у результаті настання страхової події;
- в) своєчасне повідомлення страхувальником про настання страхового випадку;
- г) неотримання страхувальником відшкодування збитків від особи, винної в їх заподіянні.

*4. Договір страхування як правовий документ має певні властиві йому ознаки:*

- а) платний характер;
- б) не визначений строк дії;
- в) випадковість події, передбаченої договором;
- г) не обмеженість обов'язку страховиком.

*5. Страховий договір (поліс) включає:*

- а) правила страхування;
- б) перелік страхових ризиків;
- в) розмір страхової суми та страхового внеску;
- г) порядок зміни й припинення страхового договору.

*6. Страхова сума за договором страхування - це:*

- а) вартість, що її встановлює страхувальник, оцінюючи об'єкт страхування;
- б) грошова сума, в межах якої страховик відповідно до умов страхування зобов'язаний провести виплату при настанні страхового випадку.
- в) вартість цілком загиблого чи ступінь знецінення частково ушкодженого майна за страховою оцінкою;
- г) сума компенсації, що її виплачує страховик страхувальникові за збиток, спричинений застрахованому майну страховим випадком.

*7. Договір страхування надирає чинності з моменту:*

- а) підписання договору;
- б) подання заяви до страхової компанії про намір укласти договір;
- в) внесення першого страхового платежу, якщо інше не передбачено договором страхування;
- г) вказаної дати в договорі.

*8. Договір страхування припиняє свою дію у випадках:*

- а) виконання страховиком своїх зобов'язань перед страхувальником не у повному обсязі;
- б) сплата страхувальником страхового платежу у встановлені договором терміни;
- в) за згодою сторін;
- г) ліквідації страхувальника або страховика.

*9. Договір страхування зобов'язує страхувальника при настанні страхового випадку:*

- а) подати заяву страховику;
- б) надавати повну та вичерпну інформацію про страховий випадок страховику;
- в) сплатити страхові внески;
- г) надати акт про знищення майна.

*10. Для одержання страхового відшкодування страхувальник повинен надати страховику такі документи:*

- а) заяву для укладання договору страхування;
- б) договір страхування;
- в) відповідні бухгалтерські документи;
- г) розрахунок розміру збитку і страхового відшкодування.

*11. Підставою для відмови страховика у виплаті страхового відшкодування страхувальнику є:*

- а) своєчасне повідомлення страхувальником про настання страхового випадку;
- б) ненавмисні дії страхувальника, що призвели до настання страхового випадку;
- в) вчинення страхувальником ненавмисного злочину, що призвів до страхового випадку;
- г) отримання страхувальником повного відшкодування збитків від особи, винної у заподіянні збитків.

*12. Спори, що виникають за договором страхування вирішуються:*

- а) шляхом переговорів;

- б) розглядом у господарському суді;
- в) за заявою страхувальника до уповноваженого органу;
- г) за допомогою криміналістичної експертизи

*13. Страховик розробляє правила страхування:*

- а) одні для всіх видів добровільного страхування;
- б) для кожного виду страхування окремо;
- в) єдині для всіх видів обов'язкового страхування;
- г) єдині для всіх видів обов'язкового і а добровільного страхування.

*14. Уповноважений орган має право відмовити у видачі ліцензії та реєстрації правил страхування, якщо подіті правила страхування, або зміни, або доповнення до них:*

- а) не суперечать чинному законодавству,
- б) не порушують права страхувальника;
- в) обмежують права страхувальника;
- г) відповідають вимогам законодавства.

*15. На підставі яких документів укладається договір страхування, якщо страхувальником є юридична особа?*

- а) усна заява страхувальника;
- б) письмова заява страхувальника;
- в) довідка про фінансовий стан страхувальника, підтверджена аудитором;
- г) ліцензія на страхову діяльність

## **ТЕМА 4. СТРАХОВІ НАКОПИЧУВАЛЬНІ ПОСЛУГИ**

### **Тестові завдання**

*1. Предметом договору особистого страхування можуть бути майнові інтереси, що не суперечать закону її пов'язані з:*

- а) володінням майном;
- б) користуванням транспортним засобом;
- в) працездатністю та пенсійним забезпеченням;
- г) відповідальністю перед третьою особою.

*2. До страхових випадків в особистому страхуванні належать:*

- а) дожиття застрахованого до визначеної дати;

- б) одержання додаткової пенсії з часу, передбаченого договором пенсійного страхування;
- в) смерть особи або членів його родини;
- г) втрата здоров'я або працездатності фізичною особою.

*3. Галузь особистого страхування поділяється на підгалузі:*

- а) медичне страхування;
- б) майнове страхування;
- в) страхування відповідальності роботодавця;
- г) страхування від нещасних випадків.

*4. Страхування життя поділяється на такі види страхових послуг:*

- а) індивідуальне страхування від нещасних випадків;
- б) страхування додаткової пенсії;
- в) добровільне медичне страхування;
- г) страхування здоров'я на випадок хвороби.

*5. Страхування від нещасних випадків поділяється на такі види страхових послуг:*

- а) страхування на випадок смерті;
- б) страхування на дожиття;
- в) змішане страхування життя;
- г) страхування на транспорті.

*6. Медичне страхування поділяється на такі види страхових послуг:*

- а) безстрокове страхування здоров'я;
- б) страхування дітей;
- в) страхування пасажирів;
- г) страхування туристів.

*7. Добровільне страхування в особистому страхуванні здійснюється на основі:*

- а) Постанови Кабінету Міністрів України;
- б) Закону України «Про страхування»;
- в) договору між страховиком та страхувальником;
- г) нормативно-правових актів.

*8. Страховою подією при страхуванні життя є:*

- а) смерть вигодонабувача застрахованої особи;
- б) смерть близького родича застрахованої особи;
- в) втрата майна застрахованої особи;
- г) смерть застрахованої особи.

*9. Суб'єктом страхового процесу при укладанні договору страхування життя є:*

- а) вигодонабувач;
- б) страховий агент;
- в) страховий брокер;
- г) перестраховик.

*10. Особа, на користь якої підписано страховий договір - це:*

- а) страховик;
- б) страхувальник;
- в) вигодонабувач;
- г) страховий посередник.

*11. Вигодонабувач визнається страхувальником або застрахованим на випадок:*

- а) сплати страхових внесків;
- б) виплати страхового відшкодування;
- в) розрахунку страхового тарифу;
- г) посмертного отримувача страхової суми.

*12. Розмір страхових тарифів при страхуванні життя залежить від:*

- а) віку та полу застрахованого;
- б) періоду сплати страхової премії;
- в) фінансових можливостей страховика;
- г) матеріального достатку вигодонабувача.

*13. Страхова сума при страхуванні життя визначається:*

- а) індивідуально до кожного страховика;
- б) індивідуально до кожного страхувальника;
- в) до всіх страхувальників однаково;
- г) по фінансовій можливості страховика.

*14. Страхова компанія при страхуванні життя встановлює:*

- а) мінімальну межу страхової суми;
- б) максимальну межу страхової суми;
- в) немає ніяких обмежень при визначенні страхової суми;
- г) страхову суму по фінансовій можливості страховика.

*15. Визначена у договорі страхування життя величина інвестиційного доходу не повинна:*

- а) перевищувати 4% річних;
- б) перевищувати 5% річних;
- в) перевищувати 1 % річних;
- г) взагалі не визначається.

*16. Особисте страхування проводиться*

- а) в обов'язковому порядку;
- б) в обов'язковому і добровільному порядках;
- в) в добровільному порядку;
- г) згідно податкового законодавства України.

*17. При страхуванні дітей в особистому страхуванні, на користь однієї дитини може бути укладено:*

- а) декілька договорів одним страхувальником;
- б) декілька договорів родичами застрахованої дитини;
- в) тільки один договір одним страхувальником;
- г) тільки один договір родичами застрахованої дитини.

*18. Функція накопичення страхової суми характерна для таких видів страхування:*

- а) страхування життя дітей;
- б) страхування дітей від нещасних випадків;
- в) змішане страхування життя;
- г) страхування до вступу в шлюб.

*19. Страхова сума під час укладання договору змішаного страхування життя визначається:*

- а) тільки страховиком;
- б) тільки страхувальником;
- в) за погодженням між страховиком і страхувальником;
- г) за погодженням з вигодонабувачем.

*20. Після закінчення договору змішаного страхування життя страхувальник одержує:*

- а) страхову суму;
- б) викупну суму;
- в) страхове відшкодування;
- г) страхові виплати.

*21. Джерелами надходження коштів до недержавних пенсійних фондів є.*

- а) державні субсидії;
- б) інвестиції приватних корпорацій;
- в) внески застрахованих осіб;

г) внески пенсійного фонду.

*22. Застрахований в особистому страхуванні - це фізична особа:*

- а) життя, здоров'я й працездатність якої не підлягає страховому захисту;
- б) життя, здоров'я й працездатність якої підлягає страховому захисту;
- в) майно якої підлягає страхуванню;
- г) відповідальність якої підлягає страхуванню.

*23. Розмір страхових платежів у пенсійному страхуванні залежить від:*

- а) обумовленої величини майбутніх пенсійних виплат;
- б) матеріального достатку застрахованого;
- в) фінансових можливостей страховика.

*24. Розмір страхових виплат за договором пенсійного страхування залежить від:*

- а) віку страхувальника;
- б) фінансових можливостей страховика;
- в) страхової суми, що накопичилась під час дії договору пенсійного страхування;
- г) фінансової стабільності в державі.

*25. Страхова сума за договором змішаного страхування життя виплачується:*

- а) у випадку смерті страхувальника від злоякісного захворювання після 6 місяців від початку дії договору страхування;
- б) у випадку закінчення договору страхування;
- в) у випадку смерті страхувальника після шостого місяця від початку дії договору страхування від серцево-судинного захворювання;
- г) коли смерть настала в наслідок скоєння умисного злочину.

*26. Договори довічного страхування життя можуть бути укладені з:*

- а) юридичними особами;
- б) державою;
- в) фізичними особами у віці від 18 до 75 років;
- г) фізичними особами-інвалідами І групи.

*27. Після закінчення терміну дії договору страхування ренти, виплати застрахованому здійснюються:*

- а) в одноразовій формі;

- б) один раз на рік;
- в) у фіксованому розмірі періодично;
- г) за домовленістю між страховиком та страхувальником;

*28. Довічна рента - це:*

- а) рента, що сплачується із встановленої дати протягом періоду, який передбачений договором страхування;
- б) рента, що сплачується в кінці кожного періоду, встановленого для чергової виплати страхового забезпечення;
- в) рента, виплата якої відбувається в незмінній формі;
- г) рента, що сплачується із встановленої дати протягом всього життя застрахованої особи.

*29. Суб'єктами недержавного пенсійного фонду є:*

- а) Державний Пенсійний Фонд;
- б) фізична особа, на користь якої здійснюються внески до недержавного пенсійного фонду, та яка має право на недержавне пенсійне забезпечення;
- в) роботодавці, які перераховують кошти до пенсійного фонду України;
- г) фізичні особи, які особисто перераховують кошти до пенсійного фонду України.

*30. Періодичні виплати з недержавного Пенсійного фонду здійснюються:*

- а) пожиттєво;
- б) у разі виїзду застрахованого за кордон;
- в) у разі закінчення договору страхування;
- г) у разі критичного стану здоров'я застрахованого.

*31. Одноразові виплати з недержавного пенсійного фонду можливі У випадку:*

- а) сплати заощаджень протягом періоду, який встановлений учасником (не менше 10 років);
- б) досягнення пенсійного віку при укладанні договору пожити ікни страхування;
- в) смерті учасника фонду, виплати здійснюються найближчим рідинам;

*32. Страховий тариф складається з:*

- а) нетто-ставки;
- б) брутто-ставки та навантаження;
- в) нетто-ставки та навантаження;

*33. Навантаження у страховому тарифі призначено для:*

- а) витрат на фінансування превентивних заходів;
- б) витрат на покриття збитків страхувальника;
- в) витрати на проведення страхових операцій.

## **ТЕМА 5. СТРАХОВІ ПОСЛУГИ У РАЗІ НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ**

### ***Тестові завдання***

*1. Метою страхування від нещасних випадків є забезпечення страхового захисту на випадок:*

- а) дожиття застрахованої особи;
- б) втрати здоров'я або смерті застрахованої особи;
- в) закінчення договору страхування;
- г) смерті в наслідок скоєння навмисного злочину.

*2. Виплата страхових сум при настанні нещасного випадку здійснюється у вигляді:*

- а) страхового платежу;
- б) викупної суми;
- в) страхового відшкодування;
- г) інвестиційного доходу.

*3. Страховою подією при страхуванні громадян від нещасних випадків може бути:*

- а) смерть застрахованого з будь-якої причини;
- б) смерть застрахованого лише від нещасного випадку;
- в) дожиття застрахованим до закінчення строку дії договору страхування;
- г) закінчення договору страхування.

*4. Вік застрахованого за договором страхування громадян від нещасних випадків може коливатися в межах:*

- а) від дня народження до 70 років;
- б) від 1 року до 70 років;
- в) від 2 року до 80 років;
- г) від дня народження до 80 років.

5. У разі смерті страхувальника, страховик зобов'язується відшкодувати страхову суму у повному обсязі:

- а) застрахованій особі;
- б) спадкоємцям;
- в) страховій компанії;
- г) посередникам у страхуванні.

6. Якщо внаслідок нещасного випадку застрахований отримує інвалідність I групи, то страховик виплачує йому:

- а) повну страхову суму;
- б) 95 % страхової суми;
- в) 75 % страхової суми;
- г) 50% страхової суми.

7. У разі тимчасової втрати страхувальником працездатності, внаслідок нещасного випадку, при укладанні договору довічного страхування від нещасних випадків, йому виплачується за колену добу:

- а) від 0,2 до 0,6% страхової суми, але не більше 70% страхової суми;
- б) від 0,2 до 0,6% страхової суми, але не більше 50% страхової суми;
- в) від 0,3 до 0,6% страхової суми, але не більше 70% страхової суми;
- г) від 0,2 до 0,6% страхової суми, але не більше 100% страхової суми.

8. Якщо під час дії договору страхування застрахованому була здійснена виплата, пов'язана з нещасним випадком, то у разі його смерті нащадки отримують:

- а) виплату за мінусом вже виплачених коштів;
- б) повну страхову суму;
- в) страхову суму за мінусом страхових платежів.

9. Обов'язкове страхування від нещасних випадків розповсюджується на такі види страхових послуг:

- а) страхування життя;

б) обов'язкове страхування медичних та фармацевтичних працівників на випадок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання ним професійних обов'язків:

в) страхування здоров'я на випадок хвороби.

*10. Обов'язкове страхування від нещасних випадків здійснюється з метою мінімізації індивідуальних та суспільних ризиків на основі:*

а) податкового законодавства;

б) страхових законодавчих актів;

в) митного законодавства.

*11. Страховиками з обов'язкового страхування медичних працівників та інших осіб на випадок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання ними професійних обов'язків є:*

а) фізичні особи, які займаються страховою діяльністю;

б) юридичні особи, які здійснюють страхову діяльність та отримали в установленому порядку ліцензію;

в) інвестиційні компанії;

г) Національна акціонерна страхова компанія «Оранта».

*12. Страхувальниками з обов'язкового страхування медичних працівників та інших осіб на випадок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання ними професійних обов'язків є:*

а) Міністерство охорони здоров'я;

б) фізичні особи;

в) виробничі підприємства;

г) міністерства.

*13. Страхові платежі з обов'язкового страхування медичних працівників та інших осіб на випадок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання ними професійних обов'язків вносяться у розмірі:*

а) 0,01 неоподатковуваного мінімуму доходів громадян за всіх застрахованих працівників;

б) 0,1 неоподатковуваного мінімуму доходів громадян за працівників установи;

в) 0,01 неоподатковуваного мінімуму доходів громадян за кожного застрахованого працівника.

*14. Страховики виплачують страхову суму у разі смерті працівника від захворювань, зумовлених розвитком ВІЛ-інфекції*

*внаслідок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання ним професійних обов'язків у розмірі:*

- а) десятирічної заробітної плати померлого за останньою займаною ним посадою;
- б) 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- в) 3000 неоподаткованого мінімуму доходів громадян.

*15. Вимогу про виплату страхової суми застрахований працівник (спадкоємець) з обов'язкового страхування медичних працівників та інших осіб на випадок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання ними професійних обов'язків може пред'явити страховику протягом:*

- а) 1 року від дня настання страхового випадку;
- б) 3 років від дня настання страхового Випадку;
- в) півроку від дня настання страхового випадку.

*16. Обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті поширюється на пасажирів:*

- а) автомобільного й електротранспорту на міжміських маршрутах;
- б) внутрішнього водного транспорту внутрішньоміського сполучення та переправ;
- в) морського та внутрішнього водного транспорту на прогулянкових лініях;
- г) автомобільного й електротранспорту на міських маршрутах.

*17. Застрахованими від нещасних випадків на транспорті вважаються:*

- а) пасажир з моменту оголошення посадки на транспортний засіб;
- б) пасажир на момент завершення поїздки;
- в) пасажир з моменту оголошення посадки на транспортний засіб до моменту завершення поїздки.

*18. Страховий платіж за обов'язковим особистим страхуванням від нещасних випадків на транспорті утримується з:*

- а) перевізника;
- б) пасажирів;
- в) страховика.

*19. При обов'язковому особистому страхуванні від нещасних випадків на транспорті обсяг страхової відповідальності:*

- а) пов'язаний з наслідками нещасного випадку, який трапився після завершення поїздки;

б) настає після загибелі фізичної особи у дорожньо-транспортній пригоді;

в) пов'язаний з наслідками нещасного випадку, який трапився з пасажиром у дорозі в транспортному засобі.

20. *Що належить до страхових випадків при страхуванні від нещасних випадків на транспорті?*

а) інвалідність;

б) смерть фізичної особи;

в) смерть застрахованого внаслідок нещасного випадку або травмування застрахованої особи внаслідок нещасного випадку;

г) тимчасова втрата працездатності.

21. *Страхова сума кожного застрахованого при страхуванні від нещасних випадків на транспорті становить:*

а) 102000 грн;

б) 85000 грн;

в) 51000 грн.

22. *Розмір страхового платежу для пасажирів за обов'язковим особовим страхуванням від нещасних випадків на транспорті залежить від:*

а) виду транспортного засобу;

б) розміру страхової суми;

в) маршруту перевезення;

г) вартості квитка.

23. *Хто може бути страхувальником індивідуального та колективного добровільного страхування від нещасних випадків?*

а) юридичні особи;

б) юридичні та фізичні особи;

в) фізичні особи.

24. *Страхування від нещасних випадків відноситься до:*

а) страхування життя;

б) медичного страхування;

в) ризикового страхування;

г) недержавного пенсійного страхування.

25. *Чим відрізняється страхування від нещасних випадків від довгострокового страхування життя?*

а) у разі страхування від нещасних випадків страхова сума не виплачується та сплачені внески по закінченні терміну дії договору страхування не повертаються;

- б) у разі страхування від нещасних випадків по закінченні терміну страхування передбачається повернення сплачених внесків;
- в) при страхуванні від нещасних випадків, у разі їх настання договір не припиняє свою дію незалежно від виплаченої суми.

26. *При обов'язковому державному страхуванні спортсменів вищих категорій страхувальником є:*

- а) Міністерство охорони здоров'я;
- б) спортивні секції;
- в) Міністерство молоді і спорту України.

27. *Страховик виплачує страхові суми при обов'язковому державному страхуванні спортсменів лише за умови, що страховий випадок стався під час:*

- а) підготовки до спортивних змагань;
- б) участі у змаганнях;
- в) поїздки на змагання;
- г) перебування у відпустці.

28. *Страховик може відмовити застрахованому у відшкодуванні страхової суми, при обов'язковому державному страхуванні спортсменів, якщо страховий випадок:*

- а) стався із застрахованим під час змагань;
- б) стався із застрахованим, який брав участь у підготовці до змагань з порушенням правил медичного огляду;
- в) є наслідком ненавмисно вчинених собі тілесних ушкоджень.

29. *Страхова сума при обов'язковому державному страхуванні спортсменів дорівнює:*

- а) однорічному утриманню спортсмена за його останньою посадою;
- б) одномісячному утриманню спортсмена за його останньою посадою;
- в) десятирічному утриманню спортсмена за його останньою посадою.

30. *Обов'язкове страхування спеціалістів ветеринарної медицини проводиться за рахунок:*

- а) бюджетних надходжень фінансових управлінь;
- б) позабюджетних надходжень установ ветеринарної медицини;
- в) бюджетних надходжень установ ветеринарної медицини.

31. *Страхові платежі при обов'язковому страхуванні спеціалістів ветеринарної медицини сплачуються один раз на рік у розмірі відсотків від:*

- а) мінімальної заробітної плати;

- б) прожиткового мінімуму;
- в) річного заробітку ветеринарного спеціаліста;
- г) фонду оплати праці установи ветеринарної медицини.

*32. У разі отримання застрахованим інвалідності III групи при обов'язковому страхуванні спеціалістів ветеринарної медицини страховик сплачує страхову суму у розмірі:*

- а) п'ятирічної заробітної плати;
- б) чотирирічної заробітної плати;
- в) трирічної заробітної плати;
- г) однорічної заробітної плати.

*33. Суб'єктами добровільного страхування від нещасних випадків можуть бути:*

- а) дієздатні громадяни;
- б) непрацюючі фізичні особи;
- в) вигодонабувачі.

*34. Не можуть бути застрахованими добровільним страхуванням від нещасних випадків особи, якщо договором страхування не передбачено інакше:*

- а) малолітні діти;
- б) фізичні особи;
- в) інваліди I або II групи;
- г) непрацюючі фізичні особи.

*35. Страховими випадками при добровільному страхуванні від нещасних випадків є:*

- а) самогубство застрахованої особи;
- б) смерть застрахованої особи від захворювань, що не були наслідком нещасного випадку;
- в) тимчасова втрата працездатності застрахованої особи внаслідок нещасного випадку;
- г) загострення хронічного захворювання, раптове захворювання та інфекційні захворювання.

*36. Страхова сума при добровільному страхуванні від нещасних випадків виплачується, якщо ушкодження здоров'я або смерть застрахованої особи настали внаслідок:*

- а) подій, що сталися до початку дії договору страхування та після його закінчення;
- б) недотримання Правил (норм) техніки безпеки праці та/або виробничої санітарії;

- в) будь-яких дій застрахованої особи, здійснених нею у стані алкогольного сп'яніння;
- г) травматичного ушкодження застрахованої особи, передбаченого договором страхування внаслідок нещасного випадку.

37. *Мінімальна страхова сума при добровільному страхуванні від нещасних випадків — складає:*

- а) 10000 грн;
- б) 1000 грн;
- в) 5000 грн;
- г) 500 грн.

## **ТЕМА 6. СТРАХОВІ МЕДИЧНІ ПОСЛУГИ**

### ***Тестові завдання***

1. *Які основні види фінансування охорони здоров'я існують у світі?*

- а) бюджетне, соціальне й приватне медичне страхування;
- б) державне, комерційне й соціальне медичне страхування;
- в) індивідуальне, приватне й державне медичне страхування.

2. *Державна система охорони здоров'я фінансується за рахунок:*

- а) приватного медичного страхування;
- б) страхових внесків страхувальників;
- в) коштів загальнонаціонального та місцевих бюджетів.

3. *Приватне медичне страхування засноване на засадах:*

- а) неприбуткової діяльності;
- б) комерційного розрахунку;
- в) бюджетного фінансування.

4. *Соціальний аспект медичного страхування:*

- а) зумовлений необхідністю відчуття захищеності та фінансової незалежності щодо користування медичними послугами;
- б) спрямований на забезпечення економічних переваг для громадян та формування ефективної взаємодії між страховими компаніями та медичними закладами щодо надання страхувальникам необхідного комплексу медичних послуг;

в) полягає у формуванні ефективної та дієздатної системи охорони здоров'я та забезпечення належного рівня фінансування даної галузі.

*5. Приватне медичне страхування здійснюється:*

- а) на основі договору;
- б) згідно законодавства про соціальне страхування;
- в) обов'язкового страхування без укладання договору.

*6. Метою медичного страхування є гарантоване відшкодування фінансових витрат на медичну допомогу:*

- а). юридичним особам;
- б). фізичним особам;
- в). державі.

*7. Медичне страхування спрямоване на:*

- а) мінімізацію витрат страхувальників, пов'язаних з втратою здоров'я за будь-якої причини;
- б) мінімізацію витрат страхувальників, пов'язаних з втратою майна;
- в) отримання доходів від інвестиційної діяльності.

*8. Економічний аспект медичного страхування:*

- а) спрямований на забезпечення економічних переваг для громадян та формування ефективної взаємодії між страховими компаніями та медичними закладами щодо надання страхувальникам необхідного комплексу медичних послуг;
- б) полягає у формуванні ефективної та дієздатної системи охорони здоров'я та забезпечення належного рівня фінансування даної галузі;
- в) зумовлений необхідністю відчуття захищеності та фінансової незалежності щодо користування медичними послугами.

*9. Основним завданням медичного страхування є:*

- а) посередницька діяльність з укладання договорів страхування з іноземними страховиками;
- б) контроль за використанням грошових коштів лікувальними закладами;
- в) розрахунок з медичними установами за виконану роботу згідно з договором медичного страхування через страхові фонди.

*10. Обов'язкове медичне страхування перебуває під контролем:*

- а) держави;
- б) фізичних та юридичних осіб;
- в) Ліги страхових організацій України.

*11. Ознакою обов'язкового медичного страхування є те, що всі громадяни:*

- а) мають право на отримання послуг з майнового страхування за умовою сплати страхових внесків, які залежать від страхової суми;
- б) мають право на отримання медичних послуг не сплативши мінімального внеску лікувальному закладу;
- в) мають право на отримання медичних послуг.

*12. Обов'язкова форми медичного страхування передбачає, що сплата страхових внесків покладається на:*

- а) роботодавців;
- б) працівників;
- в) всіх застрахованих.

*13. Медична установа як суб'єкт обов'язкового медичного страхування повинна:*

- а) мати лише ліцензію па право надання медичних послуг у системі обов'язкового медичного с і рахування;
- б) мати лише акредитацію на відповідність установленим професійним стандартам;
- в) мати ліцензію на право надання медичних послуг у системі обов'язкового медичного страхування й пройти акредитацію на відповідність установленим професійним стандартам.

*14. Згідно правил добровільного медичного страхування, договір може бути укладений на таких умовах:*

- а) гарантоване надання повного обсягу медичної допомоги;
- б) гарантоване надання медичних послуг при амбулаторному лікуванні;
- в) гарантоване надання медичних послуг при стаціонарному лікуванні.

*15. Страхове покриття з добровільного медичного страхування іноземців, які тимчасово перебувають на території України гарантується оплатою вартості:*

- а) проведення профілактичних та оздоровчих заходів, спрямованих на недопущення прогресування тієї чи іншої хвороби.
- б) отримання екстреної медичної допомоги стаціонарного, амбулаторного, поліклінічного лікування та невідкладної швидкої й стоматологічної допомоги у медичних закладах, визначених договором страхування;
- в) отримання медичних послуг при раптовому захворюванні або нещасному випадку.

16. При добровільному медичному страхуванні, у залежності від результатів попереднього медичного огляду, застрахованому встановлюється група здоров'я. Існує:

- а) три групи здоров'я;
- б) дві групи здоров'я;
- в) чотири групи здоров'я.

17. Добровільне медичне страхування може бути:

- а) індивідуальним та колективним;
- б) лише колективним;
- в) лише індивідуальним

18. Програма добровільного медичного страхування - це набір:

- а) транспортних послуг, що надаються страхувальнику;
- б) фінансових послуг, що надаються страхувальнику;
- в) медичних послуг, що надаються страхувальнику.

19. Вартість медичної програми у добровільному страхуванні залежить від наступних параметрів:

- а) рівня сервісного обслуговування, розміру страхової суми та об'єму ризиків;
- б) страхового тарифу та страхового платежу;
- в) виду страхування й страхового відшкодування.

20. Страхові виплати, що пов'язані з витратами на лікування, у добровільному страхуванні включають:

- а) страхування на випадок встановлення діагнозу захворювання;
- б) страхування хірургічні витрат
- в) страхування добових виплат.

21. Страхові виплати, що не пов'язані з вартістю лікування, в добровільному страхуванні включають:

- а) страхування на випадок захворювання у зв'язку з травмою;
- б) страхування витрат на післяопераційний догляд;
- в) страхування витрат на перебування у лікарні.

22. Страховими ризиками за договором добровільного медичного страхування є:

- а) злоякісні онкологічні захворювання;
- б) смерть особи внаслідок нещасного випадку;
- в) смерть застрахованої особи внаслідок хвороби під час перебування у медичному закладі.

23. Страховим випадком у добровільному медичному страхуванні є:

- а) перебування застрахованого на обліку у наркологічному диспансері;
- б) звернення страхувальника до медичної установи;
- в) виявлення небезпечних інфекційних захворювань.

*24. Страхова сума при добровільному медичному страхуванні встановлюється:*

- а) на кожну застраховану особу;
- б) на всіх застрахованих осіб одна страхова сума;
- в) на всіх працюючих осіб на підприємстві, якщо страхувальником є юридична особа.

*25. Розмір страхового платежу при добровільному медичному страхуванні залежить від:*

- а) результатів попереднього медичного огляду;
- б) місця проживання;
- в) форми сплати страхових платежів: готівкою чи безготівково.

## **ТЕМА 7. СТРАХОВІ ПОСЛУГИ У МАЙНОВОМУ СЕКТОРІ ДОМОГОСПОДАРСТВА**

### ***Тестові завдання***

*1. Страхування майнових ризиків підприємств включає:*

- а) страхування інвестицій;
- б) обов'язкове страхування відповідальності суб'єктів перевезення небезпечних вантажів;
- в) страхування працівників відд нещасних випадків.

*2. Страхування майна та відповідальності підприємств поділяється на:*

- а) дві групи;
- б) три групи;
- в) чотири групи.

*3. Об'єктом майнового страхування є майнові інтереси, що не суперечать законодавству України:*

- а) з життям, здоров'ям, працездатністю та додатковою пенсією страхувальника або застрахованої особи;
- б) з відшкодуванням страхувальником заподіяної ним шкоди особі або

- її майну, а також шкоди, заподіяної юридичній особі;
- в) з володінням, користуванням та розпорядженням майном.

*4. Суб'єктом страхового захисту при майновому страхуванні юридичних осіб виступають:*

- а) фізичні особи;
- б) аграрні та лісові господарства;
- в) держава.

*5. При страхуванні юридичних осіб до нерухомого майна відносять:*

- а) товарно-матеріальні цінності завершеного або незавершеного виробництва;
- б) електронну та побутову техніку;
- в) приміщення, які знаходяться у будівлях.

*6. При страхуванні майна юридичних осіб до рухомого майна відносять:*

- а) технічне та офісне обладнання;
- б) внутрішнє інженерне обладнання й комунікації будівель та споруд;
- в) зовнішнє оздоблення й обладнання будівель та споруд.

*7. Яке майно підприємства не приймається на страхування?*

- а) грошові кошти, цінні папери, банківські картки та документи суворого обліку;
- б) готова продукція, сировина й напівфабрикати;
- в) обладнання, машини, меблі й офісне обладнання, комп'ютерне устаткування й оргтехніка, електропобутові прилади, інвентар, предмети інтер'єру та речі особистого користування.

*8. Обов'язкове майнове страхування - це:*

- а) страхування, яке здійснюється на основі договору між страховиком і страхувальником;
- б) різновид особистого страхування, за якого страхувальник одноразово чи в розстрочку сплачує страхові внески, а страховик бере на себе зобов'язання виплачувати страхові виплати;
- в) особливий вид страхування, який здійснюється, у випадках передбачених законодавством.

*9. Ризик «збої в механізмах, обладнанні та технологічних процесах» у добровільному майновому страхуванні включає:*

- а) ймовірність настання події, яка негативно впливає на майно його власника, спричиняючи збитки, як у грошовому, так і натуральному виразі;

- б) збиток, спричинений майну його власника внаслідок техногенних та антропогенних подій, які заподіяли шкоду суб'єкту господарювання;
- в) знищення або пошкодження майна тієї особи, проти якої стався навмисний злочин.

*10. Ризик «стихійне явище», у добровільному майновому страхуванні страховик відшкодовує збитки у зв'язку з:*

- а) пошкодженням або знищенням застрахованого майна внаслідок антропогенних подій;
- б) пошкодженням або знищенням застрахованого майна внаслідок навмисного злочину;
- в) пошкодженням або знищенням застрахованого майна внаслідок стихійних явищ.

*11. Яке майно підлягає страхуванню згідно з основним договором у майновому страхуванні?*

- а) майно, отримане підприємством за договором майнового найму;
- б) продукція, отримана від населення для переробки, зберігання тощо;
- в) усе майно, яке належить підприємству.

*12. При майновому страхуванні за додатковим договором страхується:*

- а) готова продукція, сировина, товари, й матеріали;
- б) майно на час проведення експериментальних або дослідницьких робіт;
- в) транспортні засоби й риболовецькі судна.

*13. Страхова сума при майновому страхуванні має відповідати:*

- а) дійсній вартості застрахованого об'єкта;
- б) первісній вартості застрахованого об'єкта;
- в) вище ринкової вартості застрахованого об'єкта.

*14. При укладанні договору майнового страхування страхова сума для будинків та споруд встановлюється:*

- а) у розмірі вартості будівництва або її частини (відновлення (і придбання) будівлі;
- б) у розмірі вартості будівництва нового, аналогічного за призначенням, конструкцією та матеріалами, що використовується, будинку або споруди у даній місцевості;

в) у розмірі вартості заміни майна на таке ж нове або аналогічне йому за призначенням, продуктивністю та іншими технічними характеристиками.

*15. Які з видів страхування не належать до майнового?*

- а) страхування інвестицій;
- б) страхування кредитів;
- в) страхування відповідальності власників автотранспортних засобів.

*16. У практиці майнового страхування застосовують такі системи страхового відшкодування:*

- а) система першого ризику;
- б) система другого ризику;
- в) система страхового відшкодування.

*17. Система відновної вартості у майновому страхуванні зобов'язує страховика:*

- а) виплатити страхове відшкодування страхувальнику, яке має дорівнювати ціні нового майна, необхідного для заміни втраченого.
- б) здійснити виплату страхового відшкодування страхувальнику у чітко обумовлених межах;
- в) здійснити виплату страхового відшкодування страхувальнику у повному обсязі, відповідно до спричинених збитків, але у межах страхової суми.

*18. Страховик виплачує у добровільному майновому страхуванні страхове відшкодування при пропорційній системі відповідальності у розмірі:*

- а) повною обсягу спричинених збитків, але у межах страхової суми;
- б) чітко обумовлених межах;
- в) пропорції, в якій страхова сума за договором страхування відноситься до дійсної вартості застрахованого майна.

*19. Страховик несе відповідальність, за договором добровільного майнового страхування у розмірі:*

- а) реального збитку у межах лімітів відповідальності;
- б) збитків, що перевищує страхову суму;
- в) страхової суми.

*20. Франшиза при страхуванні майнових ризиків — це:*

- а) грошова виплата у межах страхової суми, яку страховик зобов'язаний виплатити;
- б) частина збитків, що у разі настання страхової події не відшкодується страховиком;

в) втрата, заподіяна майновим інтересам страхувальника, що підлягає відшкодуванню страховиком.

*21. Розмір франшизи у майновому страхуванні встановлюється за згодою сторін:*

- а) у відсотках від страхової суми;
- б) у відсотках від страхового відшкодування;
- в) у грошовому виразі залежно від суми збитку.

*22. Страховий платіж у майновому страхуванні визначається згідно із:*

- а) навантаженням;
- б) нетто-ставкою;
- в) страховим тарифом.

*23. Дія договору майнового страхування припиняється та втрачає чинність:*

- а) за згодою сторін;
- б) коли його укладено після страхового випадку;
- в) виплата страховиком зобов'язань перед страхувальником не у повному обсязі.

*24. При настанні страхового випадку із застрахованим майном страхувальник зобов'язаний:*

- а) обчислити суму збитку та страхового відшкодування;
- б) надати страховику опис пошкодженого або знищеного майна;
- в) скласти страховий акт.

*25. До переваг обов'язкового страхування у майновому страхуванні необхідно віднести:*

- а) забезпечення рівноваги між різними видами страхових послуг на ринку страхування в цілому;
- б) втручання держави на кон'юнктуру ринку страхових послуг через впровадження обов'язкових видів страхування;
- в) контроль за дотриманням виконання вимог обов'язкового страхування вимагає додаткових витрат як з боку державних органів, так і страховиків.

*26. Недоліками обов'язкового страхування слід вважати:*

- а) сприяння зменшення витрат державного бюджету за ризиками, переданими на страхування (перестраховування);
- б) залучення фізичних та юридичних осіб до страхування та підвищення страхової культури;

в) існування обов'язкового страхування стає причиною спірних рішень у судді щодо рівня відповідальності застрахованої особи, оскільки страхове відшкодування все одно буде виплачено страховиком.

*27. Страхування майна громадян це:*

- а) комплекс видів майнового страхування фізичних осіб;
- б) комплексне страхове покриття з кількох видів страхування, передбачене договором страхування;
- в) комплекс видів страхування, що включає страховий захист на випадок страхування інженерних споруд.

*28. Що береться ні основу при визначенні страхової суми у договорі страхування майна громадян?*

- а) первісна вартість об'єктів, що страхуються;
- б) повна балансова вартість об'єктів, що страхуються;
- в) дійсна вартість об'єктів, що страхуються.

*29. При страхуванні домашнього майна, яке належить громадянам, страхується:*

- а) все майно (загальний договір);
- б) окремі предмети домашнього майна;
- в) колекції картин та антикварні речі (спеціальний договір).

*30. Страхувальником у добровільному страхуванні майна громадян виступає:*

- а) фінансова установа;
- б) фізична особа;
- в) юридична особа.

*31. Добровільне страхування майна фізичних осіб здійснюється на випадок:*

- а) викрадення й протиправних дій третіх осіб;
- б) морального старіння майна;
- в) конфіскації на підставі рішення суду.

*32. При добровільному страхуванні майна фізичних осіб страховик не приймає на страхування:*

- а) будинки та споруди;
- б) предмети домашнього побуту;
- в) кімнатні рослини та їх насіння.

*33. При страхуванні домашнього майна громадян, коли знищено або викрадено майно, величина збитку дорівнює:*

- а) ринковій оцінці, яка визначається страхувальником на момент укладання договору й погоджується зі страховиком;
- б) різниці між ринковою ціною та вартістю цього предмета з урахуванням знецінення у результаті страхового випадку;
- в) витратам, пов'язаних з рятуванням майна.

*34. Коли страхуються колекції картин, унікальні та антикварні речі, вироби з коштовних металів та камені, в страховий захист надається в розмірі:*

- а) певної частки вартості майна;
- б) їх повної вартості згідно з експортною оцінкою;
- в) суми, яку встановить страхувальник.

*35. Страховик не несе відповідальності за знищення або пошкодження майна громадян внаслідок:*

- а) самозаймання (загорання) або вибуху побутових електроприладів чи домашньої електронної апаратури;
- б) впливу вогнегасних речовин при гасінні пожежі в інших приміщеннях;
- в) обробки теплом, вогнем, іншого температурного впливу на застраховане майно (сушіння й гаряча обробка).

*36. У разі відшкодування втрат страхувальнику, від знищення або пошкодження майна громадян, сума збитку визначається:*

- а) окремо для кожного пошкодженого або знищеного предмета;
- б) у цілому для групи пошкодженого майна;
- в) в цілому для всього викраденого майна.

*37. Підставою для обчислення величини страхового відшкодування для страховика при страхуванні майна є дані:*

- а) представлені у заяві страхувальника при укладанні договору;
- б) встановлені та зафіксовані страховиком у страховому акті;
- в) надані компетентними органами у випадку звернення до них.

*38. Ким визначається мінімальний термін укладання страхового договору зі страхування майна громадян?*

- а) угодою між страховиком і страхувальником;
- б) самостійно страховиком;
- в) самостійно страхувальником;

*39. Об'єктом обов'язкового страхування цивільної відповідальності громадян, які с власниками собак, є:*

- а) майнові інтереси, пов'язані з життям, здоров'ям, працездатністю та додатковою пенсією страхувальника або застрахованої особи;

- б) майнові інтереси, пов'язані з відшкодуванням страхувальником заподіяної ним шкоди третій особі або її майну;
- в) майнові інтереси, пов'язані з відшкодуванням страхувальником шкоди, заподіяної майну третіх осіб внаслідок агресивної та непередбачуваної дії собаки.

**40. Страхувальниками в обов'язковому страхуванні цивільної відповідальності громадян, які є власниками собак, є:**

- а) дієздатні громадяни які на законних підставах є власниками собак,
- б) органи внутрішніх справ, які утримують собак для виконання службових обов'язків;
- в) підрозділи Збройних Сил, які утримують собак для виконання службових обов'язків.

**41. Страховим випадком при обов'язковому страхуванні цивільної відповідальності громадян, які є власниками собак, вважається:**

- а) подія, внаслідок якої настає цивільно-правова відповідальність страхувальника, є смерть, інвалідність чи втрата працездатності фізичної особи, тимчасовий розлад здоров'я у дитини;
- б) подія, внаслідок якої настає цивільно-правова відповідальність страхувальника, пошкодження (знищення) майна третьої особи.
- в) подія, у результаті якої настає цивільно-правова відповідальність страхувальника щодо відшкодування ним шкоди, заподіяної третій особі та її майну внаслідок агресивної та непередбачуваної дії собаки.

**42. Страхова сума, за договором страхування цивільної відповідальності громадян, які є власниками собак, встановлюється за кожен день непрацездатності потерпілій фізичній особі, розладу здоров'я у дитини:**

- а) у сумі 10 грн, але не більше 50% страхової суми;
- б) у сумі 20 грн, але не більше 2500 грн;
- в) у сумі 30 грн, але не більше 8250 грн.

**43. У разі пошкодження (знищення) майна третьої особи, за договором страхування цивільної відповідальності громадян, які є власниками собак, страхова сума встановлюється :**

- а) не більше 30000 грн;
- б) не менше 30000 грн;
- в) 10000 грн.

**44. Якщо внаслідок страхового випадку застрахована особа помирає, то за договором страхування цивільної відповідальності**

*громадян, які є власниками собак та спадкоємці отримують страхову суму у розмірі?*

- а) 15 000 грн;
- б) 11 000 грн;
- в) 7000 грн.

*45. Страховий платіж для юридичних осіб за договором страхування цивільної відповідальності громадян, які є власниками собак, встановлюється у розмірі:*

- а) однієї мінімальної заробітної плати терміном на один рік;
- б) два неоподатковуваних мінімуми доходів громадян терміном на один рік;
- в) три неоподатковуваних мінімуми доходів громадян терміном на один рік;

*46. Страховий тариф для фізичних осіб за договором страхування цивільної відповідальності громадян, які є власниками собак встановлюється у розмірі:*

- а) 10% одного неоподатковуваного мінімуму доходів громадян терміном на один рік;
- б) однієї мінімальної заробітної плати терміном на один рік;
- в) одного неоподатковуваного мінімуму доходів громадян терміном на один рік.

*47. При настання страхової події, за договором страхування цивільної відповідальності громадян, які є власниками собак, страхувальник зобов'язаний повідомити страхову компанію на протязом:*

- а) одного дня з дня настання страхового випадку;
- б) трьох днів з дня настання страхового випадку;
- в) двох днів з дня настання страхового випадку.

*48. Виплата страхового відшкодування, при страхуванні цивільної відповідальності громадян, які є власниками собак, здійснюється страховиком протязом:*

- а) п'ятнадцяти календарних днів з моменту прийняття рішення про виплату страхового відшкодування;
- б) трьох робочих днів з моменту прийняття рішення про виплату страхового відшкодування;
- в) п'ятнадцяти робочих днів з моменту прийняття рішення про виплату страхового відшкодування.

49. Метою обов'язкового страхування цивільної відповідальності громадян, що мають у власності або іншому законному володінні зброю, є відшкодування збитків:

- а) життю, здоров'ю та майну третіх осіб унаслідок володіння, зберігання чи використання зброї;
- б) життю, здоров'ю і а майну третіх осіб;
- в) нерухомому та рухомому майну, що знаходиться у володінні, користуванні та розпорядженні громадян.

50. Страховим ризиком при обов'язковому страхуванні цивільної відповідальності громадян, що мають у власності або іншому законному володінні зброю вважаються:

- а) подія, у результаті якої настає цивільно-правова відповідальність страхувальника щодо відшкодування ним шкоди, заподіяної третій особі та її майну внаслідок агресивної та непередбачуваної дії собаки;
- б) смерть, інвалідність чи втрата працездатності фізичної особи, а також пошкодження (знищення) майна фізичної та юридичної особи внаслідок володіння, зберігання чи використання зброї;
- в) подія, у результаті якої настає цивільно-правова відповідальність страхувальника щодо відшкодування ним шкоди, заподіяної третій особі та її майну внаслідок володіння, зберігання чи використання зброї.

51. Якою буде страхова сума при обов'язковому страхуванні цивільної відповідальності громадян, що мають у власності або іншому законному володінні зброю, якщо потерпілому призначать І групу інвалідності?

- а) 8250 грн;
- б) 5500 грн;
- в) 2750 грн.

52. Страховиками обов'язкового страхування цивільної відповідальності громадян, що мають у власності або іншому законному володінні зброю, є:

- а) юридичні особи - нерезиденти України, які одержали в установленому порядку ліцензію на проведення страхування відповідальності власників чи користувачів зброї;
- б) юридичні особи, які на законних підставах зберігають та використовують бойову нарізну зброю;

в) юридичні особи-резиденти України, які одержали в установленому порядку ліцензію на проведення страхування відповідальності власників чи користувачів зброї.

53. *Страховальниками обов'язкового страхування цивільної відповідальності громадян, що мають у власності або іншому законному володінні зброю, є:*

- а) громадяни, які на законних підставах зберігають та використовують бойову нарізну зброю, вогнепальну, мисливську нарізну та гладкоствольну, спортивну й пневматичну зброю калібру понад 4,5 мм;
- б) фізичні особи, яким заподіяна шкода внаслідок володіння, зберігання чи використання зброї;
- в) юридичні особи, яким заподіяна шкода внаслідок володіння, зберігання чи використання зброї.

54. *Страховим випадком при обов'язковому страхуванні цивільної відповідальності громадян, що мають у власності або іншому законному володінні зброю, вважаються:*

- а) відшкодування збитків, заподіяних життю, здоров'ю та майну третіх осіб унаслідок володіння, зберігання чи використання зброї;
- б) подія, у результаті якої настає цивільно-правова відповідальність страховальника щодо відшкодування ним шкоди, заподіяної третій особі та її майну внаслідок володіння, зберігання чи використання зброї;
- в) відшкодування грошової суми, у межах якої страховик зобов'язаний провести виплату страховальнику чи третій особі, якій заподіяно шкоду внаслідок страхового випадку.

55. *Обсяг відповідальності страховика при страхуванні майна та відповідальності громадян включає виплату:*

- а) страхового відшкодування страховальникові у разі пошкодження або знищення матеріальних цінностей, обумовлених договором страхування;
- б) страхової суми за даним договором страхування;
- в) однієї мінімальної заробітної плати.

56. *Страхове покриття при страхуванні майна та відповідальності громадян розповсюджується на такі види майна:*

- а) предмети домашнього господарства й вжитку;
- б) кімнатні рослини;
- в) цінні папери.

## **ТЕМА8. СТРАХОВІ АВТОТРАНСПОРТНІ ПОСЛУГИ**

### ***Тестові завдання***

#### ***1. Автотранспортне страхування - це:***

- а) комплекс страхових послуг, спрямованих на захист майнових інтересів юридичних осіб, пов'язаних з володінням майном;
- б) комплекс страхових послуг, спрямованих на захист майнових та особистих інтересів третіх осіб (вигодонабувачів), які є безпосередніми учасниками дорожнього руху;
- в) комплекс страхових послуг, спрямованих на захист майнових інтересів юридичних осіб, пов'язаних з життям та здоров'ям застрахованої особи.

#### ***2. Об'єктом автотранспортного страхування виступає майновий інтерес фізичної чи юридичної особи, пов'язаний:***

- а) з відшкодуванням страхувальником заподіяної ним шкоди третім особам внаслідок пожежі на об'єкті підвищеної небезпеки;
- б) з володінням, розпорядженням, користуванням майном необхідним для виконання ним будівельно-монтажних робіт;
- в) з експлуатацією автотранспортних засобів на випадок втрати вартості майна у разі настання страхового випадку.

#### ***3. Страхові послуги у сфері автотранспортного страхування можуть бути представлені такими видами страхування:***

- а) цивільної відповідальності;
- б) майна підприємств;
- в) від нещасних випадків.

#### ***4. Комплекс страхових послуг зі страхування «авто-каско» включає:***

- а) страхування від протиправних дій третіх осіб;
- б) страхування витрат на перебування в лікарні;
- в) тимчасову втрату працездатності застрахованої особи внаслідок нещасного випадку.

#### ***5. При комплексному страхуванні «авто-каско» власник автотранспортного засобу отримує страховий захист від збитків у наслідок пошкодження застрахованого об'єкта у випадку:***

- а) виникнення збитків експлуатаційною характеру;
- б) аварії, зіткнення з будь-яким іншим предметом, пожежі, самозагорання, стихійного лиха, вибуху й протиправних дій третіх осіб;
- в) пожежі, вибуху двигуна, викрадення, пошкодження транспортного засобу під час викрадення й стихійного лиха.

6. *Страховим випадком, у добровільному страхуванні автомобільних транспортних засобів є:*

- а) незаконне заволодіння транспортним засобом; крадіжка його окремих частин й деталей, а також його знищення чи пошкодження унаслідок навмисних дій страхувальника;
- б) незаконне заволодіння транспортним засобом; крадіжка, а також пошкодження або знищення його частин, деталей, приладів, що викликані протиправними діями третіх осіб, у будь-якому місці знаходження транспортного засобу;
- в) незаконне заволодіння транспортним засобом, що знаходиться в розшуку в базах даних «Угон СНД», «Угон Інтерпол», «Арешт», а також незаконне заволодіння транспортним засобом, що ввезений в Україну з порушенням порядку й правил ввозу транспортних засобів.

7. *При добровільному страхуванні автомобільних транспортних засобів до страхових випадків не відносяться й виплати страхового відшкодування не проводяться у разі, якщо збиток виник внаслідок:*

- а) пошкодження чи знищення транспортного засобу під час буксирування застрахованого транспортного засобу іншим транспортним засобом або буксирування іншого транспортного засобу застрахованим транспортним засобом;
- б) пошкодження чи знищення транспортного засобу або його частин внаслідок дорожньо-транспортної пригоди;
- в) пошкодження або знищення транспортного засобу внаслідок стихійного лиха, падіння дерев та інших предметів, нападу тварин, а також пожежі чи самозаймання транспортного засобу.

8. *На страхування КАСКО в добровільному страхуванні автомобільних транспортних засобів не приймаються транспортні засоби:*

- а) що знаходяться в експлуатації понад 5 років, а також такі, що мають пошкодження в результаті ДТП за оцінкою страховика;

б) що знаходяться в експлуатації понад 7 років, а також такі, що мають пошкодження в результаті нападу тварин за оцінкою страховика;

в) що знаходяться в експлуатації понад 9 років (якщо інше не передбачено договором страхування), а також такі, що мають серйозні пошкодження й значну корозію за оцінкою страховика.

*9. Страхова вартість в добровільному страхуванні автомобільних транспортних засобів не включає в себе:*

- а) суму зносу;
- б) вартість додаткового обладнання;
- в) 40% суми від фактичної ринкової вартості транспортного засобу.

*10. При добровільному страхуванні автомобільних транспортних засобів із застосуванням «системи першого ризику» збиток відшкодовується в межах:*

- а) зобов'язання страховика відшкодувати збитки пропорційно відношенню страхової суми до повної вартості транспортного засобу;
- б) страхової суми, яка дорівнює вартості транспортного засобу;
- в) повної суми збитків в межах страхової суми, незалежно від того, яку частину від дійсної вартості складає страхова сума.

*11. У разі настання страхового випадку при добровільному страхуванні автомобільних транспортних засобів страхувальник (вигодонабувач або інша зацікавлена особа) зобов'язаний сповістити про це страховика не пізніше:*

- а) двох діб з дня настання страхового випадку;
- б) однієї доби з дня настання страхового випадку;
- в) моменту настання страхового випадку.

*12. Залежно від характеру й обставин настання страхового випадку страхувальник повинен надати страховику наступний документ:*

- а) заяву на укладення договору страхування;
- б) копією ідентифікаційного коду для юридичної особи;
- в) свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу.

*13. Підставою для виплати страхового відшкодування страховиком при добровільному страхуванні автомобільних транспортних засобів є:*

- а) заява про передання права власності на транспортний засіб;
- б) страховий акт;

в) документ, що засвідчує особу одержувача страхового відшкодування

*14. При настанні страхового випадку у добровільному страхуванні автомобільних транспортних засобів відшкодуванню підлягають:*

- а) реальні (прямі) збитки;
- б) витрати на оренду чи наймання іншого транспортного засобу.
- в) моральні збитки.

*15. При добровільному страхуванні автотранспорту страховик виплачує страхове відшкодування у розмірі всієї страхової суми за вирахуванням безумовної франшизи й залишкової вартості транспортного засобу, коли:*

- а) розмір збитку перевищує 50% страхової суми;
- б) розмір збитку перевищує 75% страхової суми;
- в) розмір збитку перевищує 100% страхової суми.

*16. У добровільному страхуванні автомобільних транспортних засобів страхувальнику при настанні страхового випадку за рахунок страхового відшкодування в межах страхової суми надається:*

- а) оплата витрат на перевезення застрахованого транспортного засобу морським, залізничним та іншими видами транспорту;
- б) оплата вартості украдених інструментів та коліс (у т.ч. запасних), що входять у комплектність транспортного засобу;
- в) оплата витрат на рятування й доставку транспортного засобу до найближчої станції технічного обслуговування або стоянки, що охороняється, які знаходяться на відстані до 50 км від місця події.

*17. Суб'єктами обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності є:*

- а) страхувальники та інші особи, відповідальність яких застрахована, страховики. Моторне (транспортне) страхове бюро України, потерпілі;
- б) страховики, дієздатні громадян та потерпілі;
- в) страхувальники, непрацюючі фізичні особи, особи, цивільно-правова відповідальність яких застрахована, та потерпілі.

*18. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» спрямований на забезпечення:*

- а) відшкодування шкоди, заподіяної життю, здоров'ю, працездатності страхувальника або застрахованої особи;

- б) з відшкодуванням страхувальником заподіяної ним шкоди особі або її майну, а також шкоди, заподіяної юридичній особі;
- в) відшкодування шкоди, заподіяної життю, здоров'ю та майну потерпілих при експлуатації наземних транспортних засобів на території України.

*19. Обов'язковий ліміт відповідальності страховика за шкоду, заподіяну майну потерпілих, становить:*

- а) 25500 грн на одного потерпілого;
- б) 21000 грн на одного потерпілого;
- в) 50000 грн на одного потерпілого.

*20. Обов'язковий ліміт відповідальності страховика за шкоду, заподіяну життю та здоров'ю потерпілих, становить:*

- а) 51000 грн на одного потерпілого, але не більше п'ятикратного розміру цієї суми з розрахунку на всіх потерпілих;
- б) 42000 грн на одного потерпілого, але не більше п'ятикратного розміру цієї суми з розрахунку на всіх потерпілих;
- в) 100000 грн на одного потерпілого, але не більше п'ятикратного розміру цієї суми з розрахунку на всіх потерпілих.

*21. Законодавством України передбачено можливість укладання таких видів договорів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності:*

- а) внутрішній договір та договір міжнародного обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності;
- б) зовнішній та договір міжнародного обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності;
- в) внутрішній та зовнішній договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності.

*22. Внутрішній договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності першого типу передбачає:*

- а) страхування відповідальності за шкоду, заподіяну життю, здоров'ю, майну третіх осіб внаслідок експлуатації транспортного засобу, визначеного в договорі страхування, особою, вказаною в договорі страхування, або однією з осіб, зазначених у договорі;
- б) страхування відповідальності за шкоду, заподіяну життю, здоров'ю, майну третіх осіб внаслідок експлуатації транспортного засобу, визначеного в договорі страхування, будь-якою особою, яка експлуатує його на законних підставах;

в) страхування відповідальності за шкоду, заподіяну життю, здоров'ю, майну третіх осіб внаслідок експлуатації будь-якого транспортного засобу або одного з транспортних засобів, зазначених у договорі, особою, вказаною в договорі страхування.

*23. При обов'язковому страхуванні цивільно-правової відповідальності, відповідальність страховика настає у разі:*

- а) заподіяння шкоди життю та здоров'ю юридичної особи у реіулі. таті дорожньо-траиспортиої пригоди;
- б) заподіяння шкоди життю та здоров'ю вигодонабувачу у результа-ті дорожньо-транспортної пригоди;
- в) заподіяння шкоди життю та здоров'ю фізичної особи у результаті дорожньо-транспортної пригоди.

*24. Розмір франшизи в договорі обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності:*

- а) не менше 3% страхової суми, в межах якого відшкодовується збиток;
- б) не повинен перевищувати 2% страхової суми, в межах якого відшкодовується збиток;
- в) не менше 1,5% від ліміту відповідальності страховика, у межах якого відшкодовується збиток.

*25. Збитки, що нанесли особи, які передбачені пільги звільнення від обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності на території України, покриваються за рахунок:*

- а) страхової компанії;
- б) держави;
- в) моторно-транспортного страхового бюро України.

*26. В обов'язковому страхуванні цивільно-правової відповідальності страховий платіж зменщується на 50% для таких категорій осіб:*

- а) учасники бойових дій та інваліди війни;
- б) інваліди І групи, які особисто керують належними їм транспортними засобами;
- в) учасників війни, інвалідів ІІ групи, якщо транспортний засіб має об'єм двигуна до 2500 куб. см.

*27. Чинним законодавством, за договором обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, передбачена можливість відшкодування потерпілому в розмірі 1/30 розміру мінімальної заробітної плати для осіб, яким встановлено:*

- а) ІІІ група інвалідності;

- б) втрата працездатності не більше, як на 120 днів;
- в) статус дитини-інваліда.

28. У договорі обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, у зв'язку з пошкодженням транспортного засобу відшкодовуються витрати:

- а) заподіяні евакуацією транспортного засобу з місця дорожньо-транспортної пригоди до місця проживання власника транспортного засобу, який керував транспортним засобом у момент дорожньо-транспортної пригоди;
- б) заподіяні пошкодженням або знищенням внаслідок дорожньо-транспортної пригоди антикварних речей, виробів з коштовних металів, коштовного та напівкоштовного каміння;
- в) заподіяні в результаті дорожньо-транспортної пригоди, якщо вона відбулася внаслідок масових заворушень і групових порушень громадського порядку.

29. У договорі обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності передбачені витрати, за якими страховик не покриває їх третім особам і не відшкодовує:

- а) шкоду, пов'язану з відновлювальним ремонтом транспортного засобу з урахуванням зносу, включаючи витрати на усунення пошкоджень, зроблених навмисно з метою порятунку потерпілих внаслідок дорожньо-транспортної пригоди;
- б) шкоду, якщо транспортний засіб необхідно, з поважних причин, помістити на стоянку, до розміру шкоди додаються також витрати на евакуацію транспортного засобу до стоянки та плата за послуги стоянки;
- в) шкоду, заподіяну життю та здоров'ю пасажирів, які знаходилися у забезпеченому транспортному засобі, який спричинив дорожньо-транспортну пригоду, та які є застрахованими.

30. Страхування вантажів - один із видів майнового страхування, який здійснюється у таких варіантах:

- а) з відповідальністю за катастрофу;
- б) з відповідальністю за навмисні дії страхувальника;
- в) без відповідальності за пошкодження.

31. Страхування КАРГО в добровільному страхуванні вантажів, які транспортуються автомобільними транспортними засобами, це:

- а) страхування вартості вантажів на всіх видах транспорту без страхування самого транспортного засобу;

б) страхування вартості засобів транспорту без урахування вантажів, багажу, екіпажу та пасажирів;

в) страхування вартості вантажів та транспортного засобу

32. *Страховим випадком у добровільному страхуванні каптажні, як/ транспортуються автомобільними транспортними засобами є:*

а) пошкодження, загибель, втрата вантажу внаслідок подій форс-мажорних обставин;

б) *пошкодження, загибель, втрата вантажу внаслідок події, яка відбулася поза вказаним у договорі страхування місцем страхування;*

в) пошкодження, загибель, втрата вантажу внаслідок подій, які передбачені договором страхування й мали місце під час дії договору.

33. *У добровільному страхуванні вантажів, які транспортуються автомобільними транспортними засобами, страхова сума встановлюється:*

а) у розмірі, що не перевищує дійсної вартості вантажу на момент укладання договору страхування та витрат, що пов'язані з перевезенням, перевантаженням та зберіганням вантажу;

б) у розмірі, що перевищує дійсної вартості вантажу та витрат, що пов'язані зі сплатою митних зборів, фрахту й комісійних витрат;

в) у розмірі, вартості вантажу та вартості транспортного засобу.

## **ТЕМА 9. СТРАХОВІ ПОСЛУГИ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ**

### ***Тестові завдання***

1. *Джерелом небезпеки при страхуванні технічних ризиків є:*

а) експлуатація технічних засобів та проведення будівельно-монтажних робіт;

б) будівлі, які знаходяться на консервації у зв'язку з аварійним станом;

в) майно, яке знаходиться у зоні хімічного забруднення.

2. *Страхування технічних ризиків пов'язане з:*

а) падінням обсягів виробництва;

б) погіршенням умов здійснення комерційної діяльності;

в) відшкодуванням втрат страхувальника у зв'язку з експлуатацією техніки.

*3. Специфіка страхування технічних ризиків полягає у необхідності:*

- а) здійснювати належний контроль з боку представників страхової компанії за виробничим процесом;
- б) мінімізації втрат прибутку підприємця через обставини, які залежали від нього;
- в) додаткових витрат, які спрямовані на уникнення зменшення темпів падіння виробництва (товарообігу) та його поновлення.

*4. Страхування технічних ризиків може здійснюватись:*

- а) у добровільній та обов'язковій формах;
- б) тільки у добровільній формі;
- в) тільки в обов'язковій формі.

*5. Страхування технічних ризиків здійснюється під час виконання:*

- а) космічних робіт;
- б) будівельно-монтажних робіт;
- в) конструкторських робіт.

*6. Суб'єктами страхування технічних ризиків є:*

- а) конструкторські бюро;
- б) забудовники;
- в) кредитор.

*7. Об'єктом страхування за договором страхування технічних ризиків виступають майнові інтереси страхувальника, які пов'язані:*

- а) з відшкодуванням страхувальником заподіяної ним шкоди третім особам внаслідок пожежі на об'єкті підвищеної небезпеки,
- б) з володінням, розпорядженням та користуванням майном необхідним для виконання ним будівельно-монтажних робіт.
- в) з володінням, користуванням і розпорядженням майном.

*8. Застрахованими при страхуванні будівельно-монтажних робіт можуть бути:*

- а) житлові будинки у стадії будівництва;
- б) підприємці, що реалізують будівельні проекти, включаючи підрядчиків;
- в) юридичну особу, яка має право на отримання відшкодування у разі знищення або пошкодження застрахованого майна.

9. При страхуванні технічних ризиків «З відповідальністю за усі ризики» страховик відшкодовує збитки, що виникають внаслідок такої події:

- а) помилки при виконанні монтажних робіт;
- б) руйнації об'єкту у результаті фізичного зносу;
- в) протиправних дій третіх осіб.

10. За системою страхового покриття при страхуванні технічних ризиків «З відповідальністю за окремі ризики» страховий захист надається на такий вид страхової події:

- а) аварії інженерних мереж;
- б) підтоплення ґрунтовими водами;
- в) крадіжка, грабіж та розбій.

11. Страховик при страхуванні будівельно-монтажних робіт звільняється від відповідальності перед страхувальником у такому випадку:

- а) коли для проведення будівельно-монтажних робіт залучені особи, які мають ліцензії на проведення таких робіт;
- б) коли страхувальником або його представниками виконуються правила техніки безпеки при проведенні будівельно-монтажних робіт на застрахованих об'єктах;
- в) коли здійснюються експериментальні або дослідницькі роботи, якщо інше не передбачено договором страхування.

12. Страхова сума при страхуванні будівельно-монтажних робіт встановлюється за згодою сторін у межах:

- а) суми, яку заплатили за проект;
- б) дійсної вартості об'єкта будівництва;
- в) первісної вартості майна, яке знаходиться у страхувальника.

13. Якщо майно при страхуванні будівельно-монтажних робіт застраховане не на повну вартість, збитки у разі настання страхового випадку відшкодовуються за:

- а) системою першого ризику страхового відшкодування;
- б) граничною системою страхового відшкодування;
- в) пропорційною системою страхового відшкодування.

14. Розмір збитку при страхуванні будівельно-монтажних робіт визначається у розмірі:

- а) дійсної вартості на день настання страхового випадку у межах страхової суми з відрахуванням вартості залишків майна, що придатні для подальшого використання або реалізації;

б) витрат на його відновлення до стану, в якому воно знаходилося безпосередньо перед настанням страхового випадку, розмір яких погоджено сторонами, у межах страхової суми.

в) фактично здійснених ви гра і на розчищення території після настання страхового випадку та у межах встановленої договором страхування страхової суми (ліміту відповідальності).

*15. Види страхування технічних ризиків:*

- а) страхування від втрат прибутку внаслідок перерв у виробництві;
- б) страхування майна підприємств;
- в) страхування ризику втрати прибутку внаслідок поломок промислових машин й технологічного обладнання.

*16. Страховий захист за договором страхування машин від поломок надається на:*

- а) механічне обладнання й устаткування;
- б) транспортування матеріалів, вузлів, деталей або самих машин або обладнання до місця проведення відновлювальних (ремонтних) робіт;
- в) оплату ремонтних робіт з метою відновлення пошкоджених машин й обладнання.

*17. За договором страхування машин від поломок на страхування приймаються ті машини та обладнання, які:*

- а) демонтуються для ремонту;
- б) транспортуються для проведення відновлювальних робіт;
- в) перебувають у робочому стані під постійним технічним наглядом.

*18. При страхуванні машин від поломок на страхування не приймаються окремі предмети, термін служби яких невеликий. а саме:*

- а) трансформатори, високовольтні щити, вимикачі, лінії електропередач підприємств;
- б) предмети із скла, кераміки, деревини та гумові шини;
- в) верстати, насоси, компресори, мішалки, ємності й преси.

*19. Страховою подією при страхуванні машин від поломок є:*

- а) помилки при обслуговуванні, необережність або недбалість обслуговуючого персоналу;
- б) впливу експлуатаційних факторів (корозії й зносу);
- в) будь-яких дефектів застрахованого електронного обладнання, що мали місце на момент укладання договору страхування та мали бути відомі страхувальнику.

*20. При страхуванні машин від поломок до страхових випадків не відносяться та страхове відшкодування не виплачується, якщо збитки страхувальника виникли внаслідок:*

- а) виходу з ладу вимірювальних приладів, контрольних систем та систем безпеки;
- б) фізичний вибух внаслідок впливу внутрішнього тиску пару, газу або рідини, що призвело до фізичного руйнування будь-якої частини машини;
- в) пошкодження гризунами, комахами, цвіллю й грибком.

*21. Страхова сума щодо застрахованих машин або обладнання зазначається у договорі страхування та встановлюється у розмірі:*

- а) нової одиниці обладнання, включаючи вартість нової одиниці обладнання та витрати на сплату митних платежів, транспортування й монтаж;
- б) витрат на матеріали, деталі й запасні частини, що необхідні для ремонту обчислювальної техніки;
- в) витрат на оплату ремонтних робіт з метою відновлення пошкодженої будівлі.

*22. Обладнання й машини вважаються застрахованими, якщо вони знаходяться:*

- а) на залізничній платформі й готуються до перевезення;
- б) на території цеху страхувальника;
- в) на території ремонтної майстерні поза межами місця страхування, якщо це передбачено договором.

*23. Страхуванню підлягає електронне обладнання, яке включає:*

- а) засоби виміру, перевірки, діагностики, управління та контролю;
- б) парові котли, турбіни, генератори й двигуни;
- в) високовольтні щити, вимикачі та лінії електропередач підприємств.

*24. При страхуванні електронного обладнання подія буде вважатися страховою, якщо вона відповідатиме вимозі:*

- а) що у результаті пошкодження застрахованого електронного обладнання страхувальник поніс витрати на відновлення або заміну пошкодженого обладнання;
- б) що подія не обумовлена, як страховий ризик у договорі страхування;
- в) що при проведенні випробувань або експериментальних роби були навмисно завищені нормальні експлуатаційні навантаження.

25. При страхуванні електронного обладнання відшкодуванню підлягають збитки, понесені страхувальником внаслідок:

- а) заподіяння матеріального збитку у результаті настання страхового випадку;
- б) заподіяння морального збитку у результаті настання страхового випадку;
- в) заподіяння збитку підприємству у результаті простоїв на виробництві.

26. Розмір збитку при пошкодженні застрахованого електронного обладнання визначається:

- а) у розмірі фактичної вартості на день настання страхового випадку;
- б) у розмірі витрат, пов'язаних із демонтажем, у межах страхової суми;
- в) у розмірі витрат на його відновлення до стану, в якому воно знаходилося безпосередньо перед настанням страхового випадку, у межах страхової суми.

27. При страхуванні електронного обладнання витрати на відновлення включають:

- а) витрати на митні збори, якщо це передбачено договором страхування й ці витрати включені до страхової суми;
- б) витрати, які не обумовлені, як страховий ризик у договорі страхування;
- в) витрати, які виникли у результаті гніздування, зараження паразитами, пошкодження або забруднення продуктами життєдіяльності комах, птахів, гризунів та інших тварин.

## ТЕМА 10. СТРАХОВІ ПОСЛУГИ У БАНКІВНИЦТВІ

### Тестові завдання

1. Страхування фінансових ризиків це —

- а) комплекс страхових послуг, які забезпечують страховий захист майнових інтересів держави;
- б) комплекс страхових послуг, які забезпечують страховий захист майнових інтересів постачальників;

в) комплекс страхових послуг, які забезпечують страховий захист фінансових інтересів страхувальника, пов'язаних з існуванням ризику втрати доходів (додаткових втрат) у процесі господарської діяльності.

*2. Під ризиком у страхуванні фінансово-кредитних ризиків розуміють:*

- а) надання певних гарантій безпеки потенційним інвесторам щодо можливості мінімізації інвестиційних ризиків;
- б) ймовірність настання збитків у суб'єктів господарювання у результаті проведення будь-яких операцій у фінансово-кредитній та біржових сферах;
- в) обслуговування торгових операцій.

*3. Фінансові ризики визначаються як сукупність непередбачених подій, и(о) виникають:*

- а) у виробничій, інвестиційній та торговельній діяльності;
- б) у вигляді неповернення кредиту кредитором своїх боргових зобов'язань перед фінансовими інституціями;
- в) у надання певних гарантій безпеки потенційним інвесторам щодо можливості мінімізації інвестиційних ризиків.

*4. Об'єктом страхування у кредитних ризиках є:*

- а) майнові інтереси банку, пов'язані з матеріальними збитками;
- б) майнові інтереси страховика, пов'язані з матеріальними збитками;
- в) невиконання (або неналежного виконання) банком своїх обов'язків.

*5. До страхових ризиків при страхуванні фінансових ризиків відносять:*

- а) недотримання контрагентом страхувальника, строків поставки товару передбачених контрактами;
- б) неправомірні дії третіх осіб щодо банкрутства контрагента страхувальника;
- в) необумовлений страховий ризик у договорі страхування.

*6. Страховий захист не надається та збитки не відшкодовуються при страхуванні фінансових ризиків страховиком у разі:*

- а) виконання страхувальником за будь-яких причин будь-яких фінансових та інших зобов'язань за контрактом;
- б) надання необхідних документів (товаросупроводжувальний документ. дозвіл на вивіз або поставку товарів, ліцензії та ін.);

в) заборони або обмеження грошових розрахунків у країні контрагента або в країні, через яку згідно з контрактом здійснюється платіж.

*7. Назвіть подію, настання якої не передбачає відповідальності страховика при страхуванні фінансових ризиків:*

- а) шкода, завдана навколишньому природному середовищу та життю, здоров'ю або майну третіх осіб;
- б) витрати з відшкодування фінансових збитків;
- в) неналежне виконання зобов'язань контрагентом внаслідок банкрутства контрагента.

*8. Страхова сума, при страхуванні фінансових ризиків, встановлюється за погодженням сторін у розмірі:*

- а) курсової різниці, яка виникла у зв'язку з поставкою сировини контрагентами з-за кордону;
- б) максимально можливих збитків від невиконання (неналежного виконання) договірних зобов'язань контрагентами страхувальника;
- в) штрафів, пені й інших стягнень, якщо інше не передбачено договором страхування.

*9. Хто має право визначати подію, при страхуванні фінансових ризиків, страховим випадком?:*

- а) страхувальник;
- б) страховик на підставі заяви страхувальника;
- в) посередник у наданні страхової послуги.

*10. Розмір збитку, при страхуванні фінансових ризиків, визначається:*

- а) у вигляді різниці між фактичними збитками страхувальника, яких він зазнав при настанні страхового випадку, та витратами, які страхувальник поніс би при настанні страхового випадку;
- б) у вигляді різниці між фактичними прибутками страхувальника, які він отримав, та витратами, які страхувальник поніс би при настанні страхового випадку;
- в) у вигляді різниці між виручкою страхувальника, яку він отримав, та витратами, які страхувальник поніс би при настанні страхового випадку.

*11. Страхування кредитних ризиків розглядається як:*

- а) комплекс страхових послуг, які забезпечують страховий захист майнових інтересів держави;
- б) комплекс страхових послуг, які забезпечують страховий захист майнових інтересів постачальників;

в) комплекс страхових послуг, які забезпечують страховий захист майнових інтересів кредиторів, пов'язаних з існуванням ризику неповернення кредиту внаслідок неплатоспроможності позичальника.

*12. Суб'єктом страхування кредитних відносин є:*

- а) юридична особа, яка уклала зі страховиком договір страхування кредиту;
- б) позика, яка надається;
- в) банк, який уклад з страховиком договір страхування кредиту.

*13. Страховим ризиком у кредитних ризиках є:*

- а) неповернення кредитів;
- б) виплата страхувальником у повному обсязі відсотків за позику;
- в) невиконання договорів постачання продукції.

*14. Страховим випадком у кредитних ризиках є збитки у результаті невиконання позичальником своїх обов'язків, а саме:*

- а) невиконання позичальником своїх обов'язків, передбачених кредитним договором;
- б) виплата у повному обсязі й в установлені терміни відсотків по кредиту;
- в) невиконання обов'язків при постачанні продукції за договором.

*15. Страховою сумою при страхуванні кредитних ризиків є:*

- а) суми кредиту;
- б) сума відсотків;
- в) сума кредиту та відсотків по ньому.

*16. Видами страхування фінансово-кредитних ризиків є:*

- а) страхування на випадок зниження обумововленого рівня доходу;
- б) страхування відсотків від коштів та (або) банківських металів, вкладених на депозитне зберігання;
- в) страхування технічних ризиків.

*17. У разі настання страхової події при страхуванні фінансових ризиків страховик здійснює страхове відшкодування у розмірі:*

- а) заборгованості позичальника за вирахуванням франшизи;
- б) заборгованості кредитора за вирахуванням франшизи;
- в) заборгованості вигодонабувача за вирахуванням франшизи.

*18. Формами забезпечення кредиту, який страхується, є:*

- а) валютні засоби підприємства;
- б) блокада коштів на рахунках;
- в) страхування.

*19. При делькредитному страхуванні кредитних ризиків передбачається страхування товарних кредитів на випадок:*

- а) надання страхового захисту інвесторам, які здійснюють вкладання коштів у різні інвестиційні проекти за рахунок наданих кредитів та інвестицій;
- б) надання страхового захисту підприємцям, які здійснюють різні форми міжнародної співпраці;
- в) надання страхового захисту страхувальнику на випадок неплатоспроможності покупців-позичальників.

*20. Делькредитне страхування кредитних ризиків передбачає:*

- а) страхування відповідальності позичальника за непогашення кредитів;
- б) страхування кредиту довіри;
- в) гарантійне страхування.

*21. Сутність страхування довіри у кредитних ризиках полягає у тому, що:*

- а) позичальник несе відповідальність за непогашення кредитів;
- б) підприємство через неплатоспроможність невчасно погашає кредитні зобов'язання;
- в) роботодавець захищає себе від ймовірних збитків на випадок фінансових зловживань працівників.

*22. Страхування заставного майна у кредитних ризиках передбачає:*

- а) захист майнових інтересів працівників, які відповідно до своїх службових обов'язків несуть матеріальну та фінансову відповідальність перед роботодавцем.
- б) захист майнових інтересів фінансово-кредитної установи, яка здійснює кредитування фізичних та юридичних осіб, пов'язаних з володінням, користуванням та розпорядженням заставним майном;
- в) захист майнових інтересів позичальника за непогашення кредитів під інвестиції.

*23. Видами основних організаційних форм страхування кредитів є:*

- а) страхування матеріальних цінностей, що передаються у заставу;
- б) страхування виданих та прийнятих гарантій (поручительств);
- в) страхування відповідальності позичальника за непогашення кредиту.

*24. Страховий захист депозитів в Україні здійснюється за рахунок:*

- а) Фонду гарантування вкладів фізичних осіб;
- б) Національного банку України;
- в) міністерства фінансів.

*25. Фонд гарантує кожному вкладнику відшкодування коштів за його вкладами, включаючи відсотки, у розмірі вкладів на день настання недоступності вкладів, але не більше:*

- а) 100 тис. грн по вкладах у кожному із таких учасників;
- б) 150 тис. грн по вкладах у кожному із таких учасників;
- в) 200 тис. грн по вкладах у кожному із таких учасників.

*26. Метою страхування депозитів є створення системи захисту грошових вкладів, які знаходяться на:*

- а) депозитних рахунках Національного банку, на випадок його банкрутства;
- б) депозитних рахунках у комерційних банках, на випадок банкрутства цих фінансових інституцій;
- в) кредитних рахунках у комерційних банках, на випадок банкрутства цих фінансових інституцій.

*27. Страхувальниками у депозитному страхуванні можуть виступати:*

- а) страхові компанії, які страхують свою відповідальність за повернення депозитів та відсотків за їх користування;
- б) банки, які страхують свою відповідальність за повернення депозитів та відсотків за їх користування;
- в) Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, які страхують спою відповідальність за повернення депозитів та відсотків за їх користування.

*28. Наявність страхового полісу з депозитного страхування означає для вкладника:*

- а) гарантування його заощаджень незалежно від фінансового стану страхової компанії;
- б) гарантування його заощаджень незалежно від фінансового стану фізичної особи;
- в) гарантування його заощаджень незалежно від фінансового стану банку.

*29. Для комерційних банків депозитне страхування виступає гарантом щодо забезпечення договірних зобов'язань, своєчасно та у повному обсязі, між:*

- а) банком та його вкладниками;

- б) банком та Національним банком;
- в) банком та його вигодонабувачами.

*30. Страхування фінансових гарантій полягає у тому, що:*

- а) позичальник надає гарантію погасити кредит;
- б) страховик за дорученням страхувальника бере на себе зобов'язання гарантії та поручительство з його зобов'язань щодо контрагентів;
- в) отримувач продукції надає гарантію оплати рахунків.

*31. Гарантом у страхуванні фінансових гарантій виступає:*

- а) кредитор, який бере гарантію як забезпечення й має повноваження на отримання оплати зобов'язання;
- б) страхувальник, який виступає у ролі зобов'язаного або замовником й розпорядником гарантії;
- в) страхова компанія, яка бере на себе відповідальність перед бенефіціаром погашати заборгованість боржника у, відповідності до договору поручительського страхування.

*32. Страхова сума у страхуванні фінансових гарантій встановлюється у межах:*

- а) кредиту та відсотків по ньому;
- б) величини боргу, який має сплати гарант бенефіціару у разі неплатоспроможності боржника;
- в) величини боргу, який має сплатити підприємство у разі неплатоспроможності боржника.

*33. При титульному страхуванні передбачається відшкодування:*

- а) збитків страховиком, пов'язаних із втратою страхувальником права власності на нерухомість;
- б) збитків страховиком, пов'язаних із втратою страхувальником нерухомого майна;
- в) збитків страховиком, пов'язаних із втратою страхувальником прибутку у результаті стихійного лиха.

*34. Страховим випадком при титульному страхуванні є:*

- а) спричинення страхувальнику фінансових збитків у результаті втрати або обмеження його майнових прав на нерухоме майно;
- б) банкрутства страхувальника;
- в) добровільного відчуження страхувальником нерухомого майна.

*35. Розмір страхової суми при титульному страхуванні визначається за домовленістю між страховиком її страхувальником і дорівнює:*

- а) викупній вартості нерухомого майна;
- б) вартості придбання нерухомого майна;
- в) ринковій вартості нерухомого майна.

## **ТЕМА 11. АКТУАЛЬНІ ГАЛУЗЕВІ ВИДИ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ ТА ЇХ СПЕЦИФІКА**

### ***Тестові завдання***

*1. Екологічний ефект від страхування екологічних ризиків проявляються у:*

- а) підвищенні конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника за рахунок підвищення екологічності товару;
- б) здобутті за рахунок стабілізації якості навколишнього середовища;
- в) зменшенні рівня захворюваності від екологічно обумовлених хвороб та зростання тривалості життя населення.

*2. Страховиками в системі екологічного страхування є:*

- а) екологічні фонди;
- б) підприємства, організації та установи;
- в) товариства взаємного страхування.

*3. Екологічне страхування спрямоване на:*

- а) перерозподіл фінансових ресурсів між зацікавленими особами;
- б) мінімізацію небезпек, пов'язаних з функціонуванням об'єктів підвищеної небезпеки;
- в) забезпечення належного страхового захисту юридичних та фізичних осіб в умовах забруднення навколишнього природного середовища.

*4. Стратегія екологічного страхування спрямована на:*

- а) функціонування потужного інструментарію управління та мінімізацію екологічних ризиків;
- б) створення страхового захисту на випадок спричинення застрахованим збитків внаслідок непередбаченого забруднення навколишнього природного середовища;

в) забезпечення процесу проведення екологічного страхування в рамках діючого законодавства.

*5. Страховий захист в екологічному страхуванні пов'язано з процесом:*

- а) розподілу фінансових ресурсів між суб'єктами страхування;
- б) проведення екологічного страхування;
- в) відшкодування збитків потерпілим реципієнтам, які постраждали внаслідок виникнення та реалізації аварії природного або техногенного характеру.

*6. Екологічне страхування може проводитись у:*

- а) добровільній та обов'язковій формах;
- б) тільки у добровільній формі;
- в) тільки в обов'язковій формі.

*7. Вибір форми екологічного страхування залежить від:*

- а) страхової суми та страхового платежу;
- б) фінансової стійкості страховика;
- в) об'єктів страхування й категорій страхувальників.

*8. Вигодонабувачі як суб'єкти екологічного страхування - це:*

- а) громадяни та юридичні особи, діяльність яких пов'язана з підвищеною екологічною небезпекою;
- б) юридичні особи, зареєстровані у встановленому порядку, до обов'язків яких належить виплата страхового відшкодування особам, яким заподіяні збитки діяльністю страхувальника;
- в) громадяни, юридичні особи, органи державної влади та місцевого самоврядування, яким може бути заподіяна шкода внаслідок порушення екологічної рівноваги, на користь яких укладається договір екологічного страхування.

*9. Страхове відшкодування в екологічному страхуванні не може перевищувати:*

- а) розмір реальних збитків;
- б) розмір вартості майна підприємства;
- в) розмір вартості майна фізичної особи.

*10. Страховий тариф в екологічному страхуванні залежить від:*

- а) виду ризиків, які охоплюють страхування;
- б) ступеню екологічної небезпеки виробництва;
- в) виду ризиків, які охоплюють страхування та ступеню екологічної небезпеки виробництва.

*11. Об'єктом обов'язкового страхування цивільної відповідальності суб'єктів господарювання, пов'язаних з екологічною небезпекою є:*

- а) майнові інтереси страхувальника, пов'язані з відшкодуванням страхувальником заподіяної ним шкоди третім особам внаслідок пожежі на об'єкті підвищеної небезпеки;
- б) екологічні інтереси, які являють собою природні та соціально обумовлені потреби осіб у галузі використання природних ресурсів, охорони навколишнього природного середовища й забезпечення екологічної безпеки;
- в) використання сучасних інноваційних технологій, які зводять до мінімуму загрозу забруднення навколишнього природного середовища.

*12. Страховим випадком в обов'язковому страхуванні цивільної відповідальності суб'єктів господарювання, пов'язаних з екологічною небезпекою є:*

- а) небезпечна подія техногенного характеру, яка виникла під час експлуатації об'єкту підвищеної небезпеки;
- б) проведення лікувально-профілактичних та реабілітаційних заходів серед населення;
- в) заподіяння прямої шкоди третім особам внаслідок пожежі та/або аварії на об'єкті підвищеної небезпеки.

*13. Страхова сума в обов'язковому страхуванні цивільної відповідальності суб'єктів господарювання, пов'язаних з екологічною небезпекою визначається:*

- а) за всіма об'єктами підвищеної небезпеки на підприємстві;
- б) за кожним конкретним об'єктом підвищеної небезпеки відповідно до категорії небезпеки;
- в) за одним конкретним об'єктом підвищеної небезпеки не зважаючи на кількість таких об'єктів на підприємстві.

*14. Страхові виплати в обов'язковому страхуванні цивільної відповідальності суб'єктів господарювання, пов'язані з екологічною небезпекою, заподіяні майну третіх осіб, здійснюються в розмірі:*

- а) 300 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- б) 20% страхової суми;
- в) 50% страхової суми.

*15. У разі загибелі третьої особи при обов'язковому страхуванні цивільної відповідальності суб'єктів господарювання, пов'язаних з*

*екологічною небезпекою, виплати страхового відшкодування спадкоємцям проводяться у розмірі:*

- а) 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- б) 100% страхової суми;
- в) 250 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

*16. Запровадження обов'язкового страхування відповідальності експортера та особи, яка відповідає за утилізацію небезпечних відходів, спрямоване на:*

- а) забезпечення відшкодування шкоди, заподіяної здоров'ю людини, власності та навколишньому природному;
- б) Проведення широкої пояснювальної роботи про доцільність та необхідність природоохоронної роботи;
- в) забезпечення фінансової стабільності та платоспроможності страховика.

*17. Страхова сума в обов'язковому страхуванні відповідальності експортера та особи, яка відповідає за утилізацію (видалення) небезпечних відходів залежить:*

- а) від визначення переліку страхових ризиків;
- б) від ваги небезпечних відходів, що транспортуються;
- в) форми власності страхувальника.

*18. Страховим ризиком в обов'язковому страхуванні відповідальності експортера та особи, яка відповідає за утилізацію (видалення) небезпечних відходів є:*

- а) подія, внаслідок якої заподіяно шкоду здоров'ю фізичних осіб і виникла цивільно-правова відповідальність страхувальника стосовно відшкодування ним цієї шкоди;
- б) грошова сума, в межах якої страховик здійснює страхову виплату страхувальнику;
- в) шкода, заподіяна власності будь-яких суб'єктів під час транскордонного перевезення та утилізації небезпечних відходів.

*19. У разі заподіяння шкоди, при обов'язковому страхуванні відповідальності експортера та особи, яка відповідає за утилізацію (видалення) небезпечних відходів, навколишньому природному середовищу до державного фонду охорони навколишнього природного середовища перераховується:*

- а) не менше, ніж 55 % страхової суми;
- б) не менше, ніж 50% страхової суми;
- в) 100% страхової суми.

20. Страхувальником з обов'язкового страхування відповідальності експортера та особи, яка відповідає за утилізацію небезпечних відходів виступає:

- а) експортер небезпечних відходів;
- б) суб'єкт підприємницької діяльності;
- в) резидент та нерезидент, який здійснює перевезення небезпечного вантажу.

21. Максимальний розмір страхового тарифу з обов'язкового страхування відповідальності експортера та особи, яка відповідає за утилізацію небезпечних відходів встановлюється для експортера небезпечних відходів:

- а) у розмірі 0,2% страхової суми;
- б) у розмірі 0,15 % страхової суми;
- в) у розмірі 0,25% страхової суми.

## **ТЕМА 12. СТРАХОВІ ПОСЛУГИ ЗА КОРДОНОМ ТА В УКРАЇНІ: ОРГАНІЗАЦІЯ, МЕХАНІЗМИ І ПЕРСПЕКТИВИ**

### **Тестові завдання**

1. В якій країні більшість компаній зі страхування життя є взаємними?

- а) у Німеччині;
- б) у Швеції;
- в) у Фінляндії;
- г) у США.

2. В якій із країн заявка для отримання ліцензії розглядається наглядовими органами:

- а) у Данії;
- б) в Японії;
- в) у Канаді;
- г) в Іспанії.

3. В яких країнах для здійснення перестрахування необхідна окрема ліцензія?

- а) у Канаді, США, Швейцарії, Австрії;
- б) в Японії, Франції, Австрії;

- в) в Австрії, Франції, Іспанії, Швейцарії;
- г) в Канаді, Італії, Японії, Великій Британії

*4. В якій країні існують «компози́тні» страховики?*

- а) у Німеччині;
- б) в Японії;
- в) у Великій Британії;
- г) у Франції.

*5. Які країни у 2004 р. були лідерами за показником «частка страхування життя у ВВП країни»?*

- а) Японія, Франція, Австрія;
- б) Канада, Італія, Японія, Велика Британія;
- в) Канада, США, Швейцарія, Австрія;
- г) Тайвань, Велика Британія, Японія.

*6. Компанія зі страхування життя «Generali» є:*

- а) французькою;
- б) італійською;
- в) англійською;
- г) іспанською.

*7. Залежно від видів страхування можуть оподатковуватися:*

- а) суми страхових премій та страхових відшкодувань;
- б) страхові суми;
- в) страхові тарифи та страхові премії;
- г) збитки страхувальника.

*8. В якій країні оподатковуються витрати на укладення договору страхування та виготовлення страхового поліса?*

- а) у Німеччині;
- б) у Португалії;
- в) в Австрії;
- г) у Фінляндії.

*9. В якій країні страхові компанії сплачують податок на прибуток, податок на страхові премії, податок на утримання доріг, одаток на утримання пожежних бригад:*

- а) у Швеції;
- б) у Фінляндії;
- в) у Китаї;
- г) у Австрії.

*10. В яком році було створено Міжнародну асоціацію страхових наглядов?*

- а) у 1968 р.;
- б) у 1970 р.;
- в) у 1994 р.;
- г) у 1996 р.

### ***РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА***

1. Про страхування [Електронний ресурс]: закон України від 7 берез. 1996 р. № 85/96-ВР [зі змінами станом на 06.09.2012 р.]. - Режим доступу: [http:// iportal.rada.gov.ua](http://iportal.rada.gov.ua)
2. Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою [Електронний ресурс]: закон України від 9 лют. 2012 р. № 4391-VI. - Режим доступу: <http:// iportal.rada.gov.ua>
3. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб [Електронний ресурс]: закон України від 23 лют. 2012 р. № 4452VI. - Режим доступу: <http:// iportal.rada.gov.ua>
4. Про внесення змін до деяких законів України щодо обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів [Електронний ресурс]: закон України від 5 липн. 2012 р. № 5090-VI [зі змінами станом на 04.11.2012 р.]. - Режим доступу: <http:// iportal.rada.gov.ua>
5. Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 р. [Електронний ресурс]: закон України від 18 жовтн. 2005 р. № 2982-IV. - Режим доступу: <http:// iportal.rada.gov.ua>
6. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування [Електронний ресурс]: закон України від 9 липн. 2003 р. № 1058-IV [зі змінами станом на 24.05.2012 р.]. - Режим доступу: <http:// iportal.rada.gov.ua>
7. Про недержавне пенсійне забезпечення [Електронний ресурс]: закон України від 9 липн. 2003 р. № 1057-IV [зі змінами станом на 24.05.2012 р.]. - Режим доступу: <http:// iportal.rada.gov.ua>
8. Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг [Електронний ресурс]: закон України від 12 лип. 2001 р. N9 2664 - III [зі змінами станом на 08.07.2011 р.]. - Режим доступу: <http:// iportal.rada.gov.ua>

9. Про об'єкти підвищеної небезпеки [Електронний ресурс]: закон України від 18 січ. 2001 р. № 2245-III [зі змінами станом на 23.09.2010 р.]. - Режим доступу: [http:// iportal.rada.gov.ua](http://iportal.rada.gov.ua)

10. Про відходи [Електронний ресурс]: закон України від 5 берез. 1998 р. № 187/98-ВР - [зі змінами станом на 06.07.2012 р.]. - Режим доступу: [http:// iportal.rada.gov.ua](http://iportal.rada.gov.ua)

11. Про внесення змін до Положення про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті [Електронний ресурс]: постанова КМУ від 28.03.2012 р. - Режим доступу: [http:// iportal.rada.gov.ua](http://iportal.rada.gov.ua)

12. Про затвердження Порядку та вимог щодо здійснення перестрахування у страховика (перестраховика) нерезидента [Електронний ресурс]: пост нова КМУ від від 4 лют. 2004 р. № 124 [зі змінами станом на 28.03.2012 р.] Режим доступу: [http:// iportal.rada.gov.ua](http://iportal.rada.gov.ua)

13. Про порядок та правила проведення обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації [Електронний ресурс]: постанова КМУ від 12 жові 2002 р. № 1535. - Режим доступу: [http:// iportal.rada.gov.ua](http://iportal.rada.gov.ua)

14. Про затвердження Порядку та правил обов'язкового страхування відповідальності власників собак за шкоду, що може бути заподіяна третім особам [Електронний ресурс] постанова КМУ від 9 липн 2002 р. № 944 - Режим доступу: [http:// iportal.rada.gov.ua](http://iportal.rada.gov.ua)

15. Про затвердження Порядку і правил проведення обов'язкового страхування цивільної відповідальності громадян України, що мають у власності чи іншому законному володінні зброю, за шкоду, яка може бути заподіяна третій особі або її майну внаслідок володіння, зберігання чи використання цієї зброї [Електронний ресурс]: постанова КМУ від 29 берез. 2002 р. № 402. - Режим доступу: [http:// iportal.rada.gov.ua](http://iportal.rada.gov.ua)

16. Про затвердження Порядку та умов обов'язкового страхування медичних працівників та інших осіб на випадок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання ними професійних обов'язків, а також на випадок настання у зв'язку з цим інвалідності або смерті від захворювань, зумовлених розвитком ВІЛ-інфекції, і переліку категорій медичних працівників та інших осіб, які підлягають обов'язковому страхуванню на випадок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання ними професійних обов'язків, а також на випадок настання у зв'язку з цим інвалідності

або смерті від захворювань, зумовлених розвитком ВІЛ-інфекції [Електронний ресурс]: постанова КМУ від 16 жовт. 1998 р. № 1642 [зі змінами станом на 28.03.2012 р.]. - Режим доступу: [http:// www.gov.ua](http://www.gov.ua)

17. Про затвердження Порядку та умов обов'язкового державного страхування спортсменів вищих категорій [Електронний ресурс]: постанова КМУ від 31 трав. 1995 р. № 378 [зі змінами станом на 04.06.2003 р.]. - Режим доступу: [http:// iportal.rada.gov.ua](http://iportal.rada.gov.ua)

18. *Александрова М.М.* Страхування: навч. посібник / М.М. Александрова. - К.: ПУЛ, 2002. - 208 с.

19. *Алексеев І. В.* Страхові послуги: навч. посібник / І. В. Алексеев, І.Ю. Кон-драт, Н. Б. Ярошкевич. - Львів.: нац. ун-т «Львів, політехніка», 2006. - 203 с.

20. *Базилевич В.Д.* Страхова справа / В.Д. Базилевич, К. С. Базилевич. - [2-ге вид., перероб. і допов.]. - К.: Знання, КОО, 2002. - 203 с.

21. *Безугла В. О.* Страхування: навч. посібник [для студ. вищих навч. закл.] / В. О. Безугла, І.І. Постіл, Л. П. Шаповал. - К.: Центр навч. л-ри, 2008. - 582 с.

32. *Вовчак О.Д.* Страхові послуги навч. посібник [для студ. вищих навч. закл.] / О.Д. Вовчак, О. І. Завійська. - Львів: Компакт-ЛВ, 2005. - 656 с.

33. *Говорушко Т.А.* Страхові послуги: навч. посібник [для студ. вищих навч. закл.] / Т.А. Говорушко. - [2-ге вид., перероб. і допов.]. - К.: Центр навч. л-ри, 2008. - 344 с.

34. *Дема Д. І.* Страхові послуги / Дема Д. І., О.М. Віленчук, І. В. Дем'янюк. - Житомир: Рута, 2010. - 482 с.